

სს „კრედიო ბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი	6
3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ.....	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	13
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	14
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	14
7. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	14
8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	15
9. ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	26
10. ძირითადი საშუალებები.....	27
11. არამატერიალური აქტივები	28
12. იჯარა.....	29
13. გადასახადები	30
14. სხვა ფინანსური აქტივები.....	32
15. სხვა არაფინანსური აქტივები	32
16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი ...	32
17. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში.....	34
18. მომხმარებელთა ანგარიშები.....	34
19. სხვა ვალდებულებები	34
20. საკუთარი კაპიტალი.....	35
21. პირობითი ვალდებულებები	35
22. შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.....	37
23. საკომისიო ხარჯი.....	38
24. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან	38
25. სხვა საოპერაციო შემოსავალი.....	38
26. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	39
27. პერსონალზე გაწეული ხარჯი	39
28. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები.....	39
29. რისკის მართვა.....	40
30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	54
31. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	56
32. კაპიტალის ადეკვატურობა	57
33. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები	58

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებს და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „კრედო ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართული შენიშვნებისგან, მათ შორის, სააღრიცხვო პოლიტიკასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, თანდართული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარვმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის – „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ – ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებლობები ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (ბესსს-ის კოდექსი) და იმ ეთიკური მოთხოვნების შესაბამისად, რომლებიც რელევანტურია საქართველოში ფინანსური ანგარიშგების ჩვენ მიერ ჩატარებული აუდიტისთვის და შესრულებული გვაქვს ამ მოთხოვნებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახული ბანკის 2023 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც შეტანილია ბანკის 2023 წლის მმართველობის ანგარიშგებაში, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და ჩვენ მიერ მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2023 წლის წლიური ანგარიშში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს მმართველობის ანგარიშგებას და ჩვენ არანაირი ფორმის მარწმუნებელ დასკვნას არ წარმოვადგენთ მასზე ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე გამოცემულ ჩვენს დასკვნაში.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავეცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება და განვიხილოთ, სხვა ინფორმაცია არის თუ არა არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან, ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია.

ხელმძღვანელობის და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის მეთვალყურეობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ გონივრული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. გონივრული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ, გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ▶ ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების გონივრულობას და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- ▶ დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის – ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ▶ ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

აუდიტის კომიტეტს, სხვასთან ერთად, ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

დმიტრო იურგელევიჩი (SARAS-A-644274)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის 27 მარტი

თბილისი, საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	273,068	268,774
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	47,938	30,039
წარმოებული ფინანსური აქტივები	7	1,688	1,011
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	8	1,981,571	1,750,714
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	48,889	48,869
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		2,161	1,653
აქტივის გამოყენების უფლება	12	20,060	16,201
ძირითადი საშუალებები	10	25,847	20,452
არამატერიალური აქტივები	11	24,667	21,081
სხვა ფინანსური აქტივები	14	23,436	17,291
სხვა არაფინანსური აქტივები	15	20,439	11,546
სულ აქტივები		2,469,764	2,187,631
ვალდებულებები			
მომხმარებელთა ანგარიშები	18	853,921	645,305
საიჯარო ვალდებულებები	12	21,267	16,968
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	16, 17	1,104,075	1,133,002
სხვა ვალდებულებები	19	51,244	40,223
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	5,101	3,787
სუბორდინირებული ვალი	16, 17	127,236	83,844
სულ ვალდებულებები		2,162,844	1,923,129
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	20	5,210	5,187
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		37,097	35,775
გაუნაწილებელი მოგება		264,613	223,540
სულ საკუთარი კაპიტალი		306,920	264,502
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		2,469,764	2,187,631

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს სახელით შემდეგი პირების მიერ:

ზაალ ფირცხალავა

გენერალური დირექტორი

ირაკლი ზათიაშვილი

ფინანსური დირექტორი

2024 წლის 27 მარტი

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		439,125	392,765
ბანკებში განთავსებული ფულადი სახსრები და ნაშთები		10,959	7,940
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		4,492	4,772
		454,576	405,477
საპროცენტო ხარჯი			
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები		(133,081)	(133,691)
მომხმარებელთა ანგარიშები		(50,792)	(37,551)
სუბორდინირებული ვალი		(13,895)	(11,955)
საიჯარო ვალდებულებები		(1,634)	(1,478)
		(199,402)	(184,675)
ანაზრის დაზღვევის საკომისიო		(1,306)	(792)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		253,868	220,010
საკრედიტო ზარალის ხარჯი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	8	(57,957)	(49,964)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გაწევის შემდეგ		195,911	170,046
შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	22	51,524	47,905
საკომისიო ხარჯი	23	(22,663)	(16,349)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		28,861	31,556
წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან	24	(8,645)	(3,216)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	25	636	2,479
სხვა საოპერაციო ხარჯები	26	(1,695)	(2,047)
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი		19,157	28,772
პერსონალზე გაწეული ხარჯი	27	(116,580)	(97,150)
სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	28	(30,966)	(31,979)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10, 11, 12	(19,040)	(16,255)
არასაპროცენტო ხარჯი		(166,586)	(145,384)
მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე		48,482	53,434
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(7,409)	(8,223)
წლის წმინდა მოგება		41,073	45,211
სხვა სრული შემოსავალი		–	–
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		41,073	45,211

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ საკუთარი კაპიტალი
1 იანვარი, 2022 წ.	5,177	35,305	183,829	224,311
წლის წმინდა მოგება	–	–	45,211	45,211
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	45,211	45,211
სააქციო კაპიტალის ზრდა (მე-20 შენიშვნა)	10	470	–	480
გამოცხადებული დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	–	–	(5,500)	(5,500)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	5,187	35,775	223,540	264,502
წლის წმინდა მოგება	–	–	41,073	41,073
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	–	41,073	41,073
სააქციო კაპიტალის ზრდა (მე-20 შენიშვნა)	23	1,322	–	1,345
31 დეკემბერი, 2023 წ.	5,210	37,097	264,613	306,920

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2023	2022
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		450,285	404,256
გადახდილი პროცენტი		(197,223)	(184,737)
მიღებული საკომისიო		50,712	48,948
გადახდილი საკომისიო		(22,663)	(16,349)
რეალიზებული ზარალი უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციებიდან და მათთან დაკავშირებული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან		(6,384)	(11,173)
მიღებული სხვა შემოსავალი		747	2,016
სხვა გადახდილი ხარჯი		(1,695)	(2,047)
პერსონალზე გაწეული ხარჯების გადახდა		(113,268)	(93,238)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(28,075)	(24,229)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		132,436	123,447
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება		(17,019)	(14,440)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(289,532)	(396,466)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(7,053)	(8,279)
სხვა აქტივები			
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)		207,499	231,110
მომხმარებელთა ანგარიშები		4,858	2,767
სხვა ვალდებულებები			
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები დაზგვრამდე		31,189	(61,861)
გადახდილი მოგების გადასახადი		(6,604)	(8,406)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული (საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები		24,585	(70,267)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(21,221)	(15,419)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		–	4,350
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		267	2
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(20,954)	(11,067)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხები	17	300,099	471,302
ნასესხები სახსრებისა და სუბორდინირებული სესხების დაფარვა	17	(295,274)	(282,444)
საიჯარო ვალდებულებების დაფარვა	12	(6,311)	(7,187)
გადახდილი დივიდენდები	20	–	(5,500)
(ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული) ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(1,486)	176,171
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		2,145	94,837
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		2,149	(11,171)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის დასაწყისში	5	268,774	185,108
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები პერიოდის ბოლოს	5	273,068	268,774

5-58 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

1. ძირითადი საქმიანობა

სამართლებრივი ფორმა და საქმიანობა

სს „კრედო ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) არის ქართული კომერციული ბანკი, რომელსაც საქართველოს ეროვნული ბანკისგან (შემდგომში „სეზ“) მიღებული აქვს სრული საბანკო საქმიანობის ლიცენზია.

ბანკი მხარს უჭერს საქართველოში კერძო ეკონომიკის განვითარებას მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის მეწარმეებისა და კომპანიებისთვის საკრედიტო და მასთან დაკავშირებული მომსახურების მიწოდებით. ბანკის საიდენტიფიკაციო კოდია 205232238. ბანკის იურიდიული მისამართია: რევაზ თაბუკაშვილის ქუჩა #27, თბილისი, საქართველო.

კრედო ბანკის მისიაა საქართველოს მეწარმეების და მათთან დასაქმებულების მხარდაჭერა მათთვის ხელმისაწვდომი ფინანსური მომსახურებით უკეთესი მომავლის შექმნის მიზნით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ ასეთია:

აქციონერი	წილობრივი მონაწილეობა %	
	2023	2022
„Access Microfinance Holding AG“	50.84%	51.07%
Triodos SICAV II (Triodos Microfinance Fund)	8.36%	8.40%
Legal Owner Triodos Funds B.V.	8.36%	8.40%
responsAbility Participations AG	7.89%	7.92%
responsAbility SICAV (Lux) – (მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების ფონდი)	1.58%	1.59%
responsAbility-ის მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების გლობალური ფონდი	7.42%	7.46%
Société de Promotion et de Participation pour la Coopération Economique (Proparco)	14.86%	14.93%
დირექტორთა საბჭო	0.69%	0.24%

ბანკის აქციონერთა შორის წილობრივი მონაწილეობა, დივიდენდის მიღებისა და ხმის უფლება განაწილებულია მათ მიერ ფლობილი ჩვეულებრივი აქციების პროპორციულად.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მშობელი საწარმო და საბოლოო მკონტროლებელი მხარე, 50.84% ხმის უფლებით (2022 წ.: 51.07%) არის გერმანული სააქციო საზოგადოება „Access Microfinance Holding AG“.

ბანკის უმაღლესი მმართველი ორგანო არის აქციონერთა საერთო კრება. ბანკის ოპერაციებზე ზედამხედველობას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, რომლის წევრებიც ინიშნებიან აქციონერთა საერთო კრების მიერ. ბანკის ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული დირექტორთა საბჭო.

ბიზნესგარემო

ბანკი საქმიანობას ეწევა საქართველოს ტერიტორიაზე. ბანკზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც ახასიათებს განვითარებადი ბაზრის თვისებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული.

ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ქართული ლარი („ლარი“). ფინანსური ინფორმაცია წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, გარდა თითო აქციის ღირებულების და უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით გაცვლითი კურსისა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები

ბანკს ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები თუ ცვლილებები, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული.

ქვემოთ ჩამოთვლილ სტანდარტებს/ინტერპრეტაციებს, რომლებიც ბანკის საქმიანობისთვის აქტუალურია და 2023 წელს შევიდა ძალაში, არსებითი გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან საქმიანობის შედეგებზე:

- ▶ საერთაშორისო საგადასახადო რეფორმა – პილარ 2-ის სანიმუშო წესები - ბასს (IAS) 12-ის ცვლილება
- ▶ სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს (IAS) 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში
- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“
- ▶ სააღრიცხვო შეფასებების განმარტება – ბასს 8-ის შესწორებები
- ▶ ერთი გარიგებიდან წარმომდგარ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი – ცვლილებები ბასს 12-ში

ბასს 12-ის ცვლილებები, რომლებიც ძალაში შევიდა 2023 წლის 1 იანვრიდან, ავიწროებს ბასს 12-ის მიხედვით საწყისი აღიარებიდან გამონაკლისის არეალს ისე, რომ იგი აღარ ვრცელდება იმ გარიგებებზე, რომლებისგანაც წარმოიშობა თანაბარი დასაბეგრი და გამოსაქვითი დროებითი სხვაობები. ცვლილება უნდა გავრცელდეს იმ გარიგებებზე, რომლებიც დგება წარმოდგენილი უადრესი შესადარისი პერიოდის დაწყების თარიღით ან მის შემდეგ. გარდა ამისა, წარმოდგენილი უახლესი შესადარისი პერიოდის დასაწყისში გადავადებული საგადასახადო აქტივი (იმ პირობით, რომ საკმარისი დასაბეგრი მოგება არსებობს) და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება ასევე უნდა იქნეს აღიარებული ყველა გამოსაქვითი და დასაბეგრი დროებითი სხვაობისთვის, რომლებიც უკავშირდება აქტივის გამოყენების უფლებას და იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს.

ბანკი აქამდე არ აღიარებდა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებს, რომლებიც მიკუთვნებადი აქტივის გამოყენების უფლებისთვის და საიჯარო ვალდებულებებისთვის. შესაბამისად, ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში ბანკი აღიარებს გადავადებულ საგადასახადო აქტივებს და ვალდებულებებს იმ იჯარებთან მიმართებით, რომლებიც გაფორმდა 2022 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ, რაც არის უადრესი წარმოდგენილი შესადარისი პერიოდი. ამას არსებითი გავლენა არ მოუხდენია 2022 წლის 1 იანვრის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მომზადებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაზე ან 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის მოგებაზე ან ზარალზე, ვინაიდან სხვაობა გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის ამ თარიღებისთვის არ იყო არსებითი და ისინი დაექვემდებარა ურთიერთგადაფარვას ბასს 12-ის შესაბამისად. ბანკმა შესაბამისად შეცვალა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივების და ვალდებულებების წარმოდგენა მე-13 შენიშვნაში, მათ შორის, შესადარისი პერიოდები.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები (გაგრძელება)

სააღრიცხვო პოლიტიკის განმარტებითი შენიშვნები – შესწორებები ბასს 1-სა და ფასს-ის მე-2 პრაქტიკულ რეკომენდაციაში

შესწორებების მიზანია საწარმოებს დაეხმაროს სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ უფრო სასარგებლო განმარტებით შენიშვნების წარმოდგენაში, რისთვისაც, საწარმოებისადმი მოთხოვნა, რომ განაცხადონ „მნიშვნელოვანი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა, ჩანაცვლდა მოთხოვნით, რომ განაცხადონ თავიანთი „არსებითი“ სააღრიცხვო პოლიტიკა და დაემატა ინსტრუქცია იმის შეახებ, თუ როგორ უნდა გამოიყენონ საწარმოებმა არსებითობის კონცეფცია სააღრიცხვო პოლიტიკის წარმოდგენასთან დაკავშირებით.

ბანკმა შეაფასა შესწორების გავლენა, რომელიც ვრცელდება სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაციის გამჟღავნებაზე, მაგრამ არ მოუხდენია გავლენა ბანკის ფინანსური ანგარიშგებების შეფასებაზე, აღიარებაზე და წარდგენაზე.

ბანკმა გადახედა ამ შენიშვნაში გამჟღავნებულ ინფორმაციას სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ. სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ გადახედილი არსებითი ინფორმაცია ყურადღებას ამახვილებს იმაზე, თუ როგორ მიუსადაგა ბანკმა ფასს-ის მოთხოვნები თავის გარემოებებს და ძირითადად მოიცავს იმ მუხლებს, სადაც ბანკმა არჩია ფასს-ის მიერ დაშვებული ვარიანტებიდან მინიმუმ ერთი სააღრიცხვო პოლიტიკა, მუხლებს, რომლებიც მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული განსჯაზე ან შეფასებებზე და არ მოიცავს ინფორმაციას, რომელიც მხოლოდ იმეორებს ან აჯამებს ფასს-ის მოთხოვნებს, ასევე სააღრიცხვო პოლიტიკებს არაარსებითი საკითხების შესახებ.

ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“

ფასს 17 ძალაში შედის 2023 წლის 1 იანვარს ან მის შემდგომ დაწყებული საანგარიშგებო პერიოდებისთვის. ფასს 17 ეხება ყველა ტიპის სადაზღვევო ხელშეკრულებას (მაგ. სიცოცხლის, არასიცოცხლის, პირდაპირი დაზღვევა და გადაზღვევა), განურჩევლად იმისა, თუ რა ტიპის საწარმო აფორმებს მათ, ასევე გარკვეულ გარანტიებს და ფინანსურ ინსტრუმენტებს დისკრეციული მონაწილეობის პირობით. მის მოქმედების არეალში არ შედის გარკვეული გამოწვევების.

ბანკმა შეაფასა თავის ხელშეკრულებებთან დაკავშირებული სადაზღვევო რისკები, გაითვალისწინა ისიც, რომ სტანდარტი არ ვრცელდება გარკვეულ საბანკო პროდუქტებზე და დაასკვნა, რომ ფასს 17 არ ახდენს 2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე არსებით გავლენას.

2023 წელს პირველად ამოქმედებული სხვა ცვლილებები და ინტერპრეტაციები გავლენას არ ახდენს ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, მაგალითად წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად – არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან ასახულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, იმ ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

საწყისი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ბაზრის სტანდარტული პირობებით აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ყიდვა-გაყიდვა ბაზრის სტანდარტული პირობებით ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

საწყისი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია საწყისი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც აღრიცხულია, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (სდსშ)
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით (სდმზ).

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი არის სავაჭროდ განკუთვნილი, არის წარმოებული ინსტრუმენტები ან მათზე გამოიყენება სამართლიანი ღირებულებით გამოხატვის უფლება.

ბანკის ყველა ფინანსური აქტივი და ვალდებულება ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, გარდა წარმოებული ინსტრუმენტებისა, რომლებიც ფასდება სდმზ-ით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, მოთხოვნამდე ანაზრებს, სებ-ისგან მისაღებ ვალდებულებებს, გარდა სავალდებულო რეზერვებისა, შეუზღუდავი წვდომის მიმდინარე ანგარიშებს და ბანკებში განთავსებულ მოკლევადიან ანაზრებს, რომელთა ვადა მაქსიმუმ სამი თვეა და რომელთა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი უმნიშვნელოა.

სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სებ-ში სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს პროცენტიან აქტივებს. რეგულაციის თანახმად ბანკს შეზღუდული აქვს შესაძლებლობა გამოიტანოს ხსენებული დეპოზიტები და, შესაბამისად, ისინი არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ნაწილში.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული სესხები

თუ კლიენტი ვერ ახერხებს შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით სესხის დაფარვას თავის ფინანსურ მდგომარეობაში მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით მომხდარი ცვლილებების გამო, მაგრამ სესხის დაფარვას, სავარაუდოდ, შეძლებს გრაფიკის შეცვლის შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების ნაცვლად, ბანკი შეეცდება მოახდინოს სესხის რესტრუქტურიზაცია.

მოდIFIცილება, რომელიც განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას

ბანკი მაშინ წყვეტს ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებლებზე გაცემული სესხის, აღიარებას, როდესაც პირობები იმდენად გადაისინჯება, რომ ის არსებითად ახალი სესხი ხდება, ხოლო სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტით განპირობებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმდენად, რამდენადაც გაუფასურების ზარალი ჯერ არ აღრიცხულა. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა მომხმარებელზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს მოდიფიცირება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

მოდIFIცილება, რომელიც არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას

თუ მოდიფიცირება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს ზემოაღნიშნული არსებითი მოდიფიცირების კრიტერიუმების მიხედვით, მოდიფიცირება არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

იმ მოდიფიცირების შემთხვევაში, რომელიც არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას, ბანკი ხელახლა აფასებს, ხომ არ გაიზარდა საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ან აქტივები ხომ არ უნდა კლასიფიცირდეს საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად. როდესაც მოდიფიკაციის შედეგად ხდება აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად, ის დარჩება მე-3 სტადიაზე მანამ, სანამ მომხმარებელი მთლიანად დაფარავს დავალიანებას.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ჩამოწერები

ბანკი უიმედოდ მიჩნეულ აქტივებს, როგორც წესი, 180 დღით ვადაგადაცილების შემდეგ ჩამოწერს. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ზარალის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღიარდება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებით. შემდგომში ყოველგვარი ამოღებული თანხა კრედიტდება საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას. ჩამოწერის შემდეგ ბანკმა შეიძლება გააგრძელოს სესხის ამოღების პროცესი მისთვის ხელმისაწვდომი ყველა კანონიერი გზის მეშვეობით.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

თუ არსებული ფინანსური ვალდებულება ჩანაცვლება სხვა ფინანსური ვალდებულებით იმავე კრედიტორის მიმართ არსებითად შეცვლილი პირობებით (მაგალითად, თუ თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით დისკონტირებული მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების დღევანდელი ღირებულება 10%-ზე მეტით განსხვავდება თავდაპირველი ვალდებულების საბალანსო ღირებულებისგან), ან თუ არსებითი ვალდებულების პირობები არსებითად მოდიფიცირდება (მაგალითად, ვალუტის ცვლილება, ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის დარიცხვის მეთოდის ცვლილება ცვლილით, ან პირიქით, ან კაპიტალის კონვერტაციის ფუნქციის შემოღება), ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიცირება აღიარდება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, სავალუტო რისკის შემცირების მიზნით, ბანკი აფორმებს სხვადასხვა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებსა და უცხოური ვალუტის სვოპებს (საკომპენსაციო სესხები) სავალუტო და კაპიტალის ბაზრებზე.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასებით ან ფასწარმოქმნის ისეთი მოდელების შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება აქტივებად, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი).

მიუხედავად იმისა, რომ ბანკს აქვს წარმოებული ინსტრუმენტები რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის, ეს ინსტრუმენტები არ აკმაყოფილებს ჰეჯირების აღრიცხვის კრიტერიუმებს.

იჯარა

ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რაც გულისხმობს საიჯარო გადახდებს, და აქტივის გამოყენების უფლებებს, რომლებიც წარმოადგენს საიჯარო აქტივების გამოყენების უფლებას.

საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, ვინაიდან საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი, როგორც წესი, მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის.

მოკლევადიანი და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარები

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის ოფციონს). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს გარკვეული დაბალი (ანუ 15 ათასამდე) ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიანი იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადახდების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება ყოველგვარი დაგროვილი ცვეთა და დაგროვილი გაუფასურება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
შენობები	40
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება (ან იჯარის ვადა, თუ უფრო ხანმოკლეა)	5
ავტო, ტექნიკა და ინვენტარი	2-10
პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები	15

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა ზოგად ადმინისტრაციულ ხარჯებში, თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს მომხმარებელთან ურთიერთობას (აღიარებულია საწარმოთა გაერთიანებაში), ლიცენზიებს, ძირითად საბანკო პროგრამასა და სხვა პროგრამულ უზრუნველყოფას. ლიცენზიები წარმოადგენს სხვადასხვა პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენების უფლებას. ძირითადი საბანკო პროგრამული უზრუნველყოფა არის ბუღალტრული აღრიცხვისა და სასესხო პორტფელის მართვის პროგრამული უზრუნველყოფა. სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა გულისხმობს ბანკის მიერ შექმნილ შიდა პროგრამებსა და სხვა შეძენილ პროგრამებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი საწყისი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივების ღირებულება წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. საწარმოში წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი გაწვევითანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში. საწყისი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია ხდება ეკონომიკური მომსახურების 1-დან 15 წლამდე ვადაზე და მათი გაუფასურების შეფასება ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობის აღმოჩენისთანავე.

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია საკუთარ კაპიტალად. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღირიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსულობიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ამონაგების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია ამონაგების საიმედოდ შეფასება. ამონაგების აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალო ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (საკრედიტო რისკით გაუფასურებული აქტივების გარდა) მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდინებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობა (მაგალითად წინასწარი გადახდის ოფციონები) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით დანახარჯებს, რომელიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი ინსტრუმენტისთვის და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო ამონაგები თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება საკრედიტო რისკით, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული საკრედიტო რისკით, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

3. არსებითი ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

შემოსული ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც საწყისი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შემოსული ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ ორ კატეგორიად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საზღაური

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს სიცოცხლის დაზღვევიდან და სხვა მომსახურების ღირებულებას. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა დამატებით დანახარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მომხმარებლის მიერ ცალკე შესრულებული ოპერაციებიდან გამომდინარე გასამრჯელოს აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისას. საკომისიო და საკომისიოს ის კომპონენტები, რომლებიც უკავშირდება გარკვეულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ.

უცხოური ვალუტის გადაყვანა

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო ვალუტაა.

უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციების კონვერტაციის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ნაწილში.

სხვაობები უცხოური ვალუტით შესრულებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის მუხლში.

სებ-ის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2023 წლის 31 დეკემბერს და 2022 წლის 31 დეკემბერს 1 აშშ დოლართან მიმართებით იყო 2.6894 ლარი და 2.702 ლარი, ხოლო 1 ევროსთან მიმართებით – 2.9753 ლარი და 2.8844 ლარი, შესაბამისად.

ახალი სტანდარტები, რომლებიც ჯერ არ არის ძალაში შესული

ახალი და შეცვლილი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის გამოცემულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა, სავარაუდოდ, არ მოახდენს არსებით გავლენას ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ბანკი ამ ახალი და შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) მიღებას აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე:

- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 16-ში: საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციაში;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-ში: ვალდებულებების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად და გრძელვადიანად;
- ▶ ფინანსური გარიგებები მომწოდებლებთან – ცვლილებები ბასს (IAS) 7-ში და ფასს (IFRS) 7-ში.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ების შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

მოსაზრებები

იჯარები – საიჯარო ვადის განსაზღვრა ვადის განახლების და იჯარის ვადამდე შეწყვეტის ოფციონის შემცველ ხელშეკრულებებში

ბანკი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის გახანგრძლივების ოფციონი, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ ეს ოფციონი გამოიყენება, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის ოფციონი, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მისი გამოყენება არ მოხდება. იჯარის დასაწყისში ბანკი, როგორც წესი, არ აღიარებს საიჯარო ვალდებულებას საიჯარო გადახდების იმ ნაწილისთვის, რომელზეც მოქმედებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება (ოფციონი) 3-5 წლის შემდგომ პერიოდებში (საიჯარო აქტივების ხასიათიდან გამომდინარე), რაც წარმოადგენს მნიშვნელოვანი განსჯის საგანს. იხილეთ მე-12 შენიშვნა.

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ბანკის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეხედულებები და შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

არაფინანსური აქტივების გაუფასურების ზარალი

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელის საბოლოო მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელის შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიც არის მშპ-ის ზრდა და გაცვლითი კურსები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელში გამოყენების მიზნით.

2023 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკმა გარკვეული ცვლილებები შეიტანა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების პროცესში: კონტამინაციის მეთოდოლოგია დაკორექტირდა პროდუქტის საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მიხედვით, რათა კონტამინაციის ფარგლებში შესულიყო „სწრაფ სესხებად“ კლასიფიცირებულ სასესხო პროდუქტები (ეს სესხები გაცემულია გამარტივებული ფინანსური ანალიზის საფუძველზე) და „სტანდარტულ სესხები“ (ეს სესხები ექვემდებარება უფრო საგულდაგულო ანდერაიტინგის პროცესს) შორის, რაც მანამდე ცალ-ცალკე განიხილებოდა სტადიებად განაწილების დროს. მეთოდოლოგიის კორექტირების ფინანსური ეფექტი აღიარდა 2023 წლის მოგებაში ან ზარალში. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდამ დაახლოებით 4.8 მილიონი ლარი შეადგინა. იხილეთ მე-8 და 29-ე შენიშვნები.

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2023	2022
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში და ბანკომატებში	91,229	78,303
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	99,194	21,563
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	82,645	113,908
სებ-ში განთავსებული ვადიანი ანაზრები 90 დღემდე თავდაპირველი ვადით	–	55,000
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	273,068	268,774

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სრულად მიეკუთვნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების 1-ელ სტადიას. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ არის არსებითი. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიმდინარე ანგარიშების უმეტესობა განთავსებულია „A-“ რეიტინგის მქონე ბანკებში (2022 წლის დეკემბრის მდგომარეობით, მიმდინარე ანგარიშების უმეტესობა განთავსებული იყო BB- რეიტინგის მქონე ბანკებში). 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში აშშ დოლარში, ევროსა და ლარში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 9%-ს, 33%-ს და 58%-ს, შესაბამისად (2022 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 31%, ევრო 28% და ლარი 41%, შესაბამისად).

სებ-ში განთავსებულ მიმდინარე ანგარიშებში 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შედის 35,278 ლარის სავალდებულო რეზერვი, რომელიც ქართულ ლარშია გამოხატული. ბანკს ამ ფულად სახსრებზე წვდომა აქვს მოთხოვნის შემთხვევაში, თუმცა, ამავდროულად უნდა აკმაყოფილებდეს მოთხოვნას, რომლის მიხედვითაც ეს თანხა უნდა შეინარჩუნოს, როგორც საშუალო რეზერვის ნაშთი გარკვეული პერიოდის განმავლობაში.

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2023	2022
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	47,938	30,039
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	47,938	30,039

ბანკს ევალება სებ-ში სავალდებულო პროცენტის დეპოზიტის გახსნა კლიენტებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-20%-ის ოდენობით (2022 წ.: 5%-25%). ბანკი ამ ანაზრებიდან იღებს 0%-ს (აშშ დოლარი) და 9.5%-ს (ლარი) (2022 წ.: 0% (აშშ დოლარი) და 11.00% (ლარი). სებ-ში განთავსებული სავალდებულო რეზერვები მოიცავს რეზერვებს უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფონდებისთვის.

7. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამცირებლად ბანკი წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს (29-ე შენიშვნა). ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საიჯარო აქტივის თანხას და მასზე დაყრდნობით ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაში შესული ცვლილებები. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

7. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

	2023			2022		
	სამართლიანი ღირებულება			სამართლიანი ღირებულება		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდებულება
უცხოურ ვალუტაში გაფორმებული ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპები – ადგილობრივი	238,025	1,688	–	171,359	1,011	–
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		1,688	–		1,011	–

ხელშეკრულებები ფორმდება ქართულ საწარმოებთან.

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს სავალუტო სვოპის პოზიციები. სვოპები წარმოადგენს ხელშეკრულების ტიპს, რომელიც ფორმდება ორ მხარეს შორის საპროცენტო განაკვეთებისა და სავალუტო კურსების დინამიკის გაცვლის მიზნით წინასწარ შეთანხმებულ (კონკრეტულ) პირობით თანხებზე.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების ჩაშლა პროდუქტის ზოგად ტიპებად:

	2023	2022*
აგროსესხები	941,316	861,415
ურბანული სესხები	628,136	572,017
საცალო	200,193	172,666
იპოთეკური	103,631	72,644
ტურისტული სესხები	68,115	70,502
სხვა	83,710	43,315
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	2,025,101	1,792,559
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(43,530)	(41,845)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,981,571	1,750,714

* შესადარისი ინფორმაცია განახლდა მიმდინარე პერიოდში პორტფელის პროდუქტებად ჩაშლის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, ბანკის სასესხო პორტფელი დაყოფილია ბიზნესის და საცალო სეგმენტებად. ბიზნესდაკრედიტება, თავის მხრივ, იყოფა მიკროსესხების და მცირე და საშუალო ზომის სესხების ქვესეგმენტებად, რომლებიც აგრეგირებულია იმისდა მიხედვით, თუ რა არის მსესხებლის შემოსავლის წყარო – აგრობიზნესი, ტურიზმი თუ ურბანული ბიზნესი. სამომხმარებლო სესხები იყოფა საცალო და იპოთეკურ სესხებად. ბანკმა მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად საკრედიტო რისკის პროფილის მიხედვით მოახდინა მათი სეგმენტაცია:

	2023	2022*
ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	762,845	697,293
მცირე და საშუალო ზომის სესხები და იპოთეკური სესხები	660,866	500,284
აგრო მიკრო და ტურისტული მიკრო სესხები	601,390	594,982
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	2,025,101	1,792,559
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(43,530)	(41,845)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	1,981,571	1,750,714

* შესადარისი ინფორმაცია, მათ შორის, მომდევნო პერიოდზე გადატანილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და მთლიანი საბალანსო ღირებულებები, განახლდა მიმდინარე პერიოდში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით მომზადებული პორტფელის ჩაშლის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად.

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

ბანკი სესხებს გასცემს ლარში, აშშ დოლარსა და ევროში. მთლიანი სასესხო პორტფელის 90% ლარშია გამოხატული (2022 წ.: 89%).

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 9,245 ლარის ოდენობის (2022 წ.: 5,014 ლარი) სესხებით მოხდა სებ-ისგან მიღებული სესხების უზრუნველყოფა.

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით, აღრიცხულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების შემაჯამებელი ანალიზი ასე გამოიყურება:

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით, აღრიცხულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

<i>მომხმარებლებზე გაცემული სესხები</i>	<i>1-ელი სტადია</i>	<i>მე-2 სტადია</i>	<i>მე-3 სტადია</i>	<i>შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული</i>	<i>სულ</i>
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,696,778	78,264	16,914	603	1,792,559
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	1,790,049	–	–	–	1,790,049
დაფარული აქტივები	(1,798,275)	(21,526)	(1,926)	(398)	(1,822,125)
გადატანები პირველ სტადიაზე	59,207	(53,115)	(6,092)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(112,543)	127,877	(15,334)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,695)	(76,010)	78,705	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(71,111)	(25)	(71,136)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	298,712	18,627	18,404	11	335,754
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,931,233	74,117	19,560	191	2,025,101

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხები	შეძენილი ან შექმნილი				სულ
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	16,275	13,752	11,780	38	41,845
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	16,378	–	–	–	16,378
დაფარული აქტივები	(19,120)	(3,809)	(842)	(19)	(23,790)
გადატანები პირველ სტადიაზე ¹	12,513	(9,494)	(3,019)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(17,474)	21,129	(3,655)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(2,804)	(24,166)	26,970	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელზე და ამოსავალ მონაცემებში	7,650	11,180	40,321	11	59,162
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(71,111)	(25)	(71,136)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	2,667	3,225	15,179	–	21,071
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,085	11,817	15,623	5	43,530

2023 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების სემენტური ანალიზი ასე გამოიყურება:

აგრო მიკრო და ტურისტული მიკრო სესხები	შეძენილი ან შექმნილი				სულ
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	555,907	31,952	6,937	186	594,982
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	521,611	–	–	–	521,611
დაფარული აქტივები	(611,305)	(7,420)	(804)	(122)	(619,651)
გადატანები პირველ სტადიაზე	21,400	(19,760)	(1,640)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(38,609)	45,775	(7,166)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(657)	(28,938)	29,595	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(26,683)	(19)	(26,702)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	115,584	8,651	6,923	(8)	131,150
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	563,931	30,260	7,162	37	601,390

¹ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტები სტადიებს შორის გადატანების შედეგად წარმოდგენილია შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხებში შემოსავალ სტადიაზე, ხოლო შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტი გადატანიდან, რომელიც ვრცელდება მოგებაზე ან ზარალზე, წარმოდგენილია მუხლში „პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელზე და ამოსავალ მონაცემებში“.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

აგრო მიკრო და ტურისტული მიკრო სესხები	შეძენილი ან შექმნილი				სულ
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	5,483	5,612	4,756	24	15,875
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	4,712	–	–	–	4,712
დაფარული აქტივები	(5,893)	(1,290)	(363)	(12)	(7,558)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,867	(3,247)	(620)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(6,552)	8,278	(1,726)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(556)	(8,632)	9,188	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელზე და ამოსავალ მონაცემებში	2,939	2,751	15,636	9	21,335
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(26,683)	(19)	(26,702)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,032	1,402	5,768	(1)	8,201
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,032	4,874	5,956	1	15,863
მცირე და საშუალო ზომის სესხები და აპოთექური სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	483,144	16,364	611	165	500,284
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	421,730	–	–	–	421,730
დაფარული აქტივები	(321,512)	(6,737)	(215)	(138)	(328,602)
გადატანები პირველ სტადიაზე	14,078	(12,250)	(1,828)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(23,484)	24,094	(610)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(657)	(7,531)	8,188	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,928)	–	(3,928)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	69,849	868	667	(2)	71,382
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	643,148	14,808	2,885	25	660,866

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მცირე და საშუალო ზომის სესხები და იპოთეკური სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,616	2,015	237	2	3,870
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	1,336	–	–	–	1,336
დაფარული აქტივები	(1,426)	(1,335)	(88)	(3)	(2,852)
გადატანები პირველ სტადიაზე	2,571	(1,946)	(625)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,571)	1,562	9	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(582)	(2,128)	2,710	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელზე და ამოსავალ მონაცემებში	(416)	3,154	3,028	1	5,767
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,928)	–	(3,928)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	186	83	403	–	672
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,714	1,405	1,746	–	4,865

ურბანული მიწრო და საცალო მიწროსესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	657,727	29,948	9,366	252	697,293
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	846,708	–	–	–	846,708
დაფარული აქტივები	(865,458)	(7,369)	(907)	(138)	(873,872)
გადატანები პირველ სტადიაზე	23,729	(21,105)	(2,624)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(50,450)	58,008	(7,558)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,381)	(39,541)	40,922	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(40,500)	(6)	(40,506)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	113,279	9,108	10,814	21	133,222
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	724,154	29,049	9,513	129	762,845

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2023 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9,176	6,125	6,787	12	22,100
ახალი შექმნილი ან შეძენილი აქტივები	10,330	–	–	–	10,330
დაფარული აქტივები	(11,801)	(1,184)	(391)	(4)	(13,380)
გადატანები პირველ სტადიაზე	6,075	(4,301)	(1,774)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(9,351)	11,289	(1,938)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,666)	(13,406)	15,072	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	5,127	5,275	21,657	1	32,060
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(40,500)	(6)	(40,506)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,449	1,740	9,008	1	12,198
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,339	5,538	7,921	4	22,802

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში მთლიან საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების შემაჯამებელი ანალიზი (მიმდინარე პერიოდის წარდგენასთან შესაბამისად წარმოდგენილი) ასე გამოიყურება:

კლიენტებზე გაცემული სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,311,352	151,871	23,332	1,182	1,487,737
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,686,430	–	–	–	1,686,430
დაფარული აქტივები	(1,537,731)	(36,117)	(3,748)	(576)	(1,578,172)
გადატანები პირველ სტადიაზე	123,788	(115,674)	(8,114)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(121,694)	145,810	(24,116)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,876)	(84,537)	86,413	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(80,150)	(140)	(80,290)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	236,509	16,911	23,297	137	276,854
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,696,778	78,264	16,914	603	1,792,559

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	10,806	28,397	16,226	157	55,586
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	14,153	–	–	–	14,153
დაფარული აქტივები	(19,239)	(5,087)	(2,629)	(61)	(27,016)
გადატანები პირველ სტადიაზე ²	34,794	(28,044)	(6,750)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(16,094)	33,219	(17,125)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,969)	(29,007)	30,976	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	(8,793)	10,881	54,821	74	56,983
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(80,150)	(140)	(80,290)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	2,617	3,393	16,411	8	22,429
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,275	13,752	11,780	38	41,845

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამისი მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების სემენტური ანალიზი ასე გამოიყურება:

აგრო მიკრო და ტურისტული მიკრო სესხები	შეძენილი ან შექმნილი				
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	482,879	41,735	7,427	430	532,471
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	539,882	–	–	–	539,882
დაფარული აქტივები	(568,663)	(13,252)	(1,556)	(235)	(583,706)
გადატანები პირველ სტადიაზე	32,127	(28,935)	(3,192)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(45,243)	54,459	(9,216)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(644)	(30,805)	31,449	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(25,190)	(48)	(25,238)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	115,569	8,750	7,215	39	131,573
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	555,907	31,952	6,937	186	594,982

2 მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტები სტადიებს შორის გადატანების შედეგად წარმოდგენილია შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის თანხებში შემოსავალ სტადიაზე, ხოლო შესაბამისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტი გადატანიდან, რომელიც ვრცელდება მოგებაზე ან ზარალზე, წარმოდგენილია მუხლში „პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში“.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

აგრო მიკრო და ტურისტული მიკრო სესხები	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული				სულ
	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	გაუფასურებული	
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	3,570	8,626	5,394	69	17,659
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	4,148	–	–	–	4,148
დაფარული აქტივები	(5,507)	(2,033)	(1,071)	(35)	(8,646)
გადატანები პირველ სტადიაზე	10,672	(8,157)	(2,515)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(6,074)	13,316	(7,242)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(595)	(10,296)	10,891	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	(1,871)	2,645	19,542	33	20,349
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(25,190)	(48)	(25,238)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,140	1,511	4,947	5	7,603
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,483	5,612	4,756	24	15,875
მცირე და საშუალო ზომის სესხები და აპოთეკური სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	275,572	50,769	3,668	285	330,294
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	360,128	–	–	–	360,128
დაფარული აქტივები	(192,147)	(10,426)	(139)	(95)	(202,807)
გადატანები პირველ სტადიაზე	37,746	(37,121)	(625)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(15,668)	20,217	(4,549)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(242)	(4,498)	4,740	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,028)	(53)	(3,081)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	17,755	(2,577)	544	28	15,750
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	483,144	16,364	611	165	500,284

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

მცირე და საშუალო ზომის სესხები და იპოთეკური სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	520	2,739	1,348	33	4,640
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	872	–	–	–	872
დაფარული აქტივები	(673)	(395)	(44)	(8)	(1,120)
გადატანები პირველ სტადიაზე	3,109	(2,775)	(334)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(381)	1,843	(1,462)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(242)	(605)	847	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	(1,645)	1,526	2,699	30	2,610
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,028)	(53)	(3,081)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	56	(318)	211	–	(51)
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,616	2,015	237	2	3,870

ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	552,901	59,367	12,237	467	624,972
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	786,420	–	–	–	786,420
დაფარული აქტივები	(776,921)	(12,439)	(2,053)	(246)	(791,659)
გადატანები პირველ სტადიაზე	53,915	(49,618)	(4,297)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(60,783)	71,134	(10,351)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(990)	(49,234)	50,224	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(51,932)	(39)	(51,971)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	103,185	10,738	15,538	70	129,531
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	657,727	29,948	9,366	252	697,293

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2022 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,716	17,032	9,484	55	33,287
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	9,133	–	–	–	9,133
დაფარული აქტივები	(13,059)	(2,659)	(1,514)	(18)	(17,250)
გადატანები პირველ სტადიაზე	21,013	(17,112)	(3,901)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(9,639)	18,060	(8,421)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1,132)	(18,106)	19,238	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	(5,277)	6,710	32,580	11	34,024
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(51,932)	(39)	(51,971)
სავალუტო კურსის და სხვა ცვლილების დინამიკა	1,421	2,200	11,253	3	14,877
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	9,176	6,125	6,787	12	22,100

ზედა ცხრილებში ასახული ცვლილების დინამიკა არ შეიცავს ჩამოწერილი აქტივების ამოღებას, რომლითაც მცირდება მოგებაში ან ზარალში ასახული საკრედიტო ზარალის ხარჯი. მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის ხარჯის შეჯერება 2023 წლისა და 2022 წლისთვის ასე გამოიყურება:

2023	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი, დავალიანების ამოღების გათვალისწინების გარეშე	დავალიანების ამოღება	საკრედიტო ზარალის ხარჯი მოგებაში ან ზარალში ასახვით
ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	41,208	(8,463)	32,745
მიკრო აგრო და ტურისტული მიკრო სესხები	26,690	(5,581)	21,109
მცირე და საშუალო ზომის სესხები და იპოთეკური სესხები	4,923	(820)	4,103
	72,821	(14,864)	57,957

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემულ, ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხულ, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

2022*	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი, დავალიანების ამოღების გათვალისწინების გარეშე		საკრედიტო ზარალის ხარჯი მოგებაში ან ზარალში ასახვით
	დავალიანების ამოღება		
ურბანული მიკრო და საცალო სესხები	40,784	(10,739)	30,045
მიკრო აგრო და ტურისტული მიკრო სესხები	23,454	(5,215)	18,239
მცირე და საშუალო ზომის სესხები და იპოთეკური სესხები	2,316	(636)	1,680
	66,554	(16,590)	49,964

* შესადარისი ინფორმაცია წარმოდგენილია მიმდინარე პერიოდის წარდგენასთან შესაბამისობაში მოსაყვანად.

მოდელირებული და რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად.

ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა. მათთან მიმართებით ბანკს არ განუცდია მოდიფიცირებით განპირობებული არსებითი ზარალი.

	2023	2022
პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრის მდგომარეობით რესტრუქტურირებული სესხები	69,394	68,583
საწყისი აღიარების შემდეგ მოდიფიცირებული სესხები		
31 დეკემბრისთვის იმ სესხების საერთო საბალანსო ღირებულება, რომლებზეც შესაძლო ზარალის რეზერვი 12-თვიანი შეფასებით შეიცვალა პერიოდის განმავლობაში (1-ელი სტადია) (გაჯანსაღებული სესხები)	32,247	33,160

უზრუნველყოფის საგანი და კრედიტის საგარანტიო სხვა საშუალებები

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

15 ათას აშშ დოლარზე მეტი პირველადი თანხის სესხები უზრუნველყოფილია. უზრუნველყოფის საგნის ძირითადი ტიპებია მიწა და სხვა უძრავი ქონება, ავტომობილები.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, უზრუნველყოფის საგანს არ აქვს რამე არსებითი გავლენა მე-3 სტადიის სესხებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე (კოლექტიურად შეფასებული).

მე-15 შენიშვნაში ასახულია ინფორმაცია დასაკუთრებული უზრუნველყოფის შესახებ.

(ათას ლარში)

8. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2023	2022
სოფლის მეურნეობა	783,283	711,850
მომსახურება	453,720	370,449
ვაჭრობა	379,051	334,778
სამომხმარებლო	92,548	92,992
წარმოება	76,099	73,167
ტრანსპორტირება	4,758	4,805
სხვა	235,642	204,518
	2,025,101	1,792,559
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(43,530)	(41,845)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	1,981,571	1,750,714

9. ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2023	2022
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალა ფასიანი ქაღალდები		
უცხოური ემიტენტების კორპორაციული ობლიგაციები (AAA რეიტინგით)	26,136	26,142
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები (BB რეიტინგით)	22,753	22,727
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სავალა ფასიანი ქაღალდები	48,889	48,869

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ იყო არსებითი 2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 44,946 ლარის საბალანსო ღირებულების მქონე ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქებით და კორპორაციული ობლიგაციებით (2022 წ.: 44,946 ლარი) იქნა უზრუნველყოფილი სეზონისგან მიღებული სესხები.

10. ძირითადი საშუალებები

2023 წელს ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	სატრანსპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	5,524	18,195	4,097	17,341	45,157
შემოსვლები	2,323	4,056	450	3,608	10,437
გასვლები	–	(945)	(333)	(649)	(1,927)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	7,847	21,306	4,214	20,300	53,667
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(2,310)	(10,551)	(2,527)	(9,317)	(24,705)
ცვეთის ხარჯი	(849)	(2,056)	(190)	(1,845)	(4,940)
გასვლები	–	912	295	618	1,825
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(3,159)	(11,695)	(2,422)	(10,544)	(27,820)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,214	7,644	1,570	8,024	20,452
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,688	9,611	1,792	9,756	25,847

2022 წელს ძირითადი საშუალებების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	სატრანსპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	4,018	16,223	3,678	14,024	37,943
შემოსვლები	1,506	2,652	654	3,487	8,299
გასვლები	–	(680)	(235)	(170)	(1,085)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	5,524	18,195	4,097	17,341	45,157
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(1,869)	(9,563)	(2,510)	(8,172)	(22,114)
ცვეთის ხარჯი	(441)	(1,636)	(170)	(1,275)	(3,522)
გასვლები	–	648	153	130	931
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(2,310)	(10,551)	(2,527)	(9,317)	(24,705)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,149	6,660	1,168	5,852	15,829
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,214	7,644	1,570	8,024	20,452

2023 წელს სრულად გაცვეთილი, მაგრამ ჯერ კიდევ ექსპლუატაციაში მყოფი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება იყო 16,065 ლარი (2022 წ.: 16,952 ლარი).

11. არამატერიალური აქტივები

2023 წელს არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა	მომხმარებ- ლებთან ურთიერთობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	10,861	11,279	6,573	10,094	38,807
შემოსვლები	4,462	6,262	162	–	10,886
31 დეკემბერი, 2023 წ.	15,323	17,541	6,735	10,094	49,693
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(5,536)	(4,086)	(1,870)	(6,234)	(17,726)
საამორტიზაციო დანარიცხი	(2,265)	(1,549)	(765)	(2,721)	(7,300)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(7,801)	(5,635)	(2,635)	(8,955)	(25,026)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,325	7,193	4,703	3,860	21,081
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	7,522	11,906	4,100	1,139	24,667

2022 წელს არამატერიალური აქტივების ცვლილების დინამიკა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა	მომხმარებ- ლებთან ურთიერთობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	9,670	7,560	4,209	10,094	31,533
შემოსვლები	1,191	3,719	2,364	–	7,274
31 დეკემბერი, 2022 წ.	10,861	11,279	6,573	10,094	38,807
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(3,808)	(3,101)	(1,003)	(3,301)	(11,213)
საამორტიზაციო დანარიცხი	(1,728)	(985)	(867)	(2,933)	(6,513)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(5,536)	(4,086)	(1,870)	(6,234)	(17,726)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,862	4,459	3,206	6,793	20,320
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5,325	7,193	4,703	3,860	21,081

(ათას ლარში)

12. იჯარა

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა 2023 წელს ასეთი იყო:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება (ოფისები და სხვა უძრავი ქონება)</i>
31 დეკემბერი, 2022 წ.	25,084
შემოსვლები	12,390
გასვლები და ჩამოწერები	(9,973)
31 დეკემბერი, 2023 წ.	27,501
დაგროვილი ცვეთა	
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(8,883)
ცვეთის ხარჯი	(6,800)
გასვლები და ჩამოწერები	8,242
31 დეკემბერი, 2023 წ.	(7,441)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 2022 წ.	16,201
31 დეკემბერი, 2023 წ.	20,060

საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა 2023 წელს ასეთი იყო:

	<i>საიჯარო ვალდებულებები</i>
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,968
შემოსვლები	12,390
საპროცენტო ხარჯი	1,634
გადახდები	(7,945)
შეწყვეტა	(1,867)
სავალუტო კურსის ეფექტი	87
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	21,267

აქტივის გამოყენების უფლების ცვლილების დინამიკა 2022 წელს ასეთი იყო:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება (ოფისები და სხვა უძრავი ქონება)</i>
31 დეკემბერი, 2021 წ.	19,987
შემოსვლები	14,639
გასვლები და ჩამოწერები	(9,542)
31 დეკემბერი, 2022 წ.	25,084
დაგროვილი ცვეთა	
31 დეკემბერი, 2021 წ.	(12,205)
ცვეთის ხარჯი	(6,220)
გასვლები და ჩამოწერები	9,542
31 დეკემბერი, 2022 წ.	(8,883)
წმინდა სააღრიცხვო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 2021 წ.	7,782
31 დეკემბერი, 2022 წ.	16,201

(ათას ლარში)

12. იჯარა (გაგრძელება)

საიჯარო ვალდებულებების ცვლილების დინამიკა 2022 წელს ასეთი იყო:

	საიჯარო ვალდებულებები
2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	8,924
შემოსვლები	14,639
საპროცენტო ხარჯი	1,478
გადახდები	(8,665)
შეწყვეტა	(42)
სავალუტო კურსის ეფექტი	634
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	16,968

2023 წელს ბანკმა აღიარა 762 ლარის ხარჯი მოკლევადიანი იჯარებიდან (2022 წ.: 527 ლარი). იჯარებთან დაკავშირებით გადინებული ფულადი სახსრები ჯამში 8,573 ლარს გაუტოლდა (2022 წ.: 9,223 ლარი). 2023 წელს ბანკს ასევე ჰქონდა 12,390 ლარის ოდენობის არაფულადი შემოსვლები აქტივის გამოყენების უფლებასა და საიჯარო ვალდებულებებზე (2022 წ.: 14,639 ლარი). საიჯარო გადახდები იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლებით, რომლის გამოყენებაც მოსალოდნელია და რასთან დაკავშირებითაც არ აღიარებულა საიჯარო ვალდებულება, 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 20,194 ლარს შეადგენდა (2022 წ.: 24,977 ლარი).

13. გადასახადები

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2023	2022
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	6,095	5,831
დროებითი სხვაობების წარმოქმნისა და გაუქმების გამო გადავადებული გადასახადის ხარჯი	1,314	2,392
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	7,409	8,223

ბანკის მოგება იბეგრება მოგების გადასახადის 20%-იანი განაკვეთით (2022 წ.: 15%). მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის შედარება ასეთია:

	2023	2022
დასაბეგრი მოგება	48,482	53,434
კანონმდებლობით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	20%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	9,696	8,015
გამოუქმითავი ხარჯები	902	37
გადასახადებისგან გათავისუფლებული შემოსავალი და საგადასახადო ბაზის ცვლილება	(1,399)	(1,073)
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	(1,790)	1,244
მოგების გადასახადის ხარჯი	7,409	8,223

2018 წლის 12 ივნისის ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან. 2022 წლის 16 დეკემბერს მოგების გადასახადის კოდექსში ცვლილება შევიდა, რომლითაც გაუქმდა მოსალოდნელი გადასვლა განაწილებული მოგების დაბეგვრაზე 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილების მიხედვით, 2023 წლის 1 იანვრიდან არსებული საგადასახადო წესები ფინანსური დაწესებულებებისთვის, მათ შორის ბანკებისთვის, შენარჩუნდება. ამავდროულად, ბანკებისთვის არსებული მოგების გადასახადის განაკვეთი 2023 წლიდან 15%-დან 20%-მდე გაიზარდა. გარდა ამისა, 2023 წლიდან დასაბეგრი საპროცენტო შემოსავალი და მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლის გამოქვითვა შესაძლებელია, განისაზღვრება ფასის-ის და არა საქართველოს ეროვნული ბანკის რეგულაციების მიხედვით.

13. გადასახადები (გაგრძელება)

ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებულია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები გადაფასდა განახლებული კანონმდებლობის შესაბამისად. ცვლილებამ განაპირობა არსებითი ერთჯერადი გადავადებული საგადასახადო ხარჯი, ვინაიდან მანამდე ბანკმა აღიარა გადავადებული გადასახადები მხოლოდ იმდენად, რამდენადაც მოსალოდნელი იყო მათი რეალიზება 2023 წლის 1 იანვრამდე.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა განსაზღვრა, რომ დაგროვილი დროებითი სხვაობები, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემული სესხების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, დაიბეგრებოდა 15%-ით სტანდარტზე გადასვლისას, იმ წესების ანალოგიურად, რომლებიც ვრცელდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დროებით სხვაობებზე. 2022 წლის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის შემდეგ შესაბამისი ორგანოებისგან განმარტებების მოპოვების შედეგად, ასეთი სხვაობებისთვის საგადასახადო განაკვეთი განისაზღვრა 20%-ით, რის შედეგადაც 2023 წლის მიმდინარე გადასახადების ხარჯი 1,132 ლარით შემცირდა.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება

დროებითი სხვაობები ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და გადასახადის დასაბეგრად გამოყენებულ თანხებს შორის წარმოშობს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებს 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი ცვლილების დინამიკა შესაბამის წლებში ასეთია:

	აღიარებული 31 დეკემბერი, 2021 წ.		აღიარებული 31 დეკემბერი, 2022 წ.		31 დეკემბერი, 2023 წ.
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების დაბეგრის შედეგი					
სასესხო პორტფელი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გარდა	1,235	2,524	3,759	(3,551)	208
გასაცემი ხელფასები და სხვა ვალდებულებები	(60)	645	585	914	1,499
საიჯარო ვალდებულებები	–	2,525	2,525	1,349	3,874
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	1,175	5,694	6,869	(1,288)	5,581
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო შედეგი					
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(503)	(2,147)	(2,650)	2,650	–
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(1,326)	(2,783)	(4,109)	(1,452)	(5,561)
სესხები და ნასესხები სახსრები	(741)	(631)	(1,372)	125	(1,247)
აქტივის გამოყენების უფლება	–	(2,525)	(2,525)	(1,349)	(3,874)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(2,570)	(8,086)	(10,656)	(26)	(10,682)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	(1,395)	(2,392)	(3,787)	(1,314)	(5,101)

14. სხვა ფინანსური აქტივები

სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
სხვა ფინანსური აქტივები		
ადგილობრივი ფულადი სახსრები ანგარიშსწორებისთვის	12,213	6,950
საერთაშორისო ფულადი ანგარიშსწორებები	7,971	6,975
სასამართლო ხარჯი	6,000	5,102
დარიცხული საკომისიო შემოსავალი	1,288	1,271
თანამშრომლების მიმართ მოთხოვნები	164	310
გამოკლებული: სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(4,200)	(3,317)
სხვა ფინანსური აქტივები, სულ	23,436	17,291

ბანკმა აღიარა სხვა საოპერაციო ხარჯებში წარმოდგენილი სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვის დანარიცხი 1,364 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 1,752 ლარი).

სასამართლო ხარჯები მეტწილად წარმოადგენს მსესხებლების მიმართ მოთხოვნებს ბანკის მიერ სესხის ამოსაღებად გაწეულ სასამართლო ხარჯებთან დაკავშირებით.

15. სხვა არაფინანსური აქტივები

სხვა არაფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
სხვა არაფინანსური აქტივები		
დასაკუთრებული ქონება	13,793	5,714
გადახდილი ავანსები	4,319	3,830
მარაგები	1,529	1,451
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	798	551
არაფინანსური აქტივები, სულ	20,439	11,546

ბანკი ფლობს დასაკუთრებულ ქონებას, რომელიც წარმოადგენს უმოქმედო სესხების დაფარვის შედეგად ბანკის საკუთრებაში გადასულ მიწას და სხვა უძრავ ქონებას. ბანკი აპირებს ხსენებული აქტივების გაყიდვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

2023 წელს ბანკმა დაისაკუთრა 8,229 ლარის ქონება (ძირითადად, უძრავი ქონებით წარმოდგენილი) გაცემული სესხების არაფულადი გზით დასაფარად (2022 წ.: 1,788 ლარი). ბანკს დაქირავებული ჰყავს გარე შემფასებელი დასაკუთრებული ქონების სამართლიანი ღირებულებების რეგულარულად შესაფასებლად, რათა განსაზღვროს ჩამოფასების საჭიროება.

16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი

ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები (შეფასებული ამორტიზებული ღირებულებით) მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე სესხები	647,384	623,659
ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის მქონე სესხები	456,691	509,343
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	1,104,075	1,133,002

16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი (გაგრძელება)

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2024 წლის იანვრიდან 2030 წლის დეკემბრამდეა (2022 წ.: 2023 წლის იანვრიდან 2030 წლის დეკემბრამდე) და გამოხატულია ლარში, აშშ დოლარსა და ევროში.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებულ სესხებთან და სუბორდინირებულ სესხებთან დაკავშირებულ ყველა გარეშე ფინანსურ პირობას.

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებულია შემდეგი სუბორდინირებული სესხები:

სესხი	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი		ვადა	2023	2022
		3-თვიანი CD	განაკვეთი			
სესხი 1	ლარი	+9.02%	დეკემბერი, 2025 წ.		5,046	5,053
სესხი 2	ლარი	3-თვიანი CD + 7.72%	აპრილი, 2026 წ.		6,197	6,229
სესხი 3	ლარი	3-თვიანი CD + 7.55%	ივნისი, 2026 წ.		4,017	4,033
სესხი 4	ლარი	13.55%	სექტემბერი, 2026 წ.		3,351	3,363
სესხი 5	ლარი	13.55%	სექტემბერი, 2026 წ.		3,351	3,363
სესხი 6	ლარი	16.5%	აპრილი, 2027 წ.		6,921	6,953
სესხი 7	ლარი	16.5%	აპრილი, 2027 წ.		6,921	6,953
სესხი 8	ლარი	3-თვიანი თბილისის ბანკთაშორისი საპროცენტო განაკვეთი + 7.8%	მარტი, 2028 წ.		11,654	11,720
სესხი 9	ლარი	15%	ივნისი, 2028 წ.		3,869	3,881
სესხი 10	ლარი	15%	ივნისი, 2028 წ.		3,869	3,881
სესხი 11	ლარი	14.75%	ივლისი, 2028 წ.		3,751	3,763
სესხი 12	ლარი	14.75%	ივლისი, 2028 წ.		3,751	3,763
სესხი 13	აშშ დოლარი	6-თვიანი უზრუნველყოფილი ი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთი + 6.88%	დეკემბერი, 2028 წ.		12,356	12,216
სესხი 14	ევრო	5.00%	ივნისი, 2029 წ.		8,893	8,673
სესხი 15	აშშ დოლარი	9.00%	აპრილი, 2030 წ.		13,892	–
სესხი 16	აშშ დოლარი	9.63%	ივნისი, 2030 წ.		8,015	–
სესხი 17	ევრო	9.07%	ნოემბერი, 2030 წ.		21,382	–
სუბორდინირებული სესხები					127,236	83,844

ყველა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძლება დადგეს გარემოებები, რომლებიც მოითხოვს სუბორდინირებული ვალის ვადაზე ადრე დაფარვას, მაგალითად, სესხზე შენატანების გადაუხდელობა, ხელშეკრულების პირობების დარღვევა, ჯვარედინი დეფოლტი (რომლის დროსაც სესხის ხელშეკრულების ნებისმიერი პირობის დარღვევა ავტომატურად განიხილება დეფოლტად) და გადახდისუუნარობა.

სესხები 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 და 12 მიღებულია ბანკის არამაკონტროლებელი წილის მფლობელისგან (31-ე შენიშვნა).

17. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებები- დან მიღებული სესხები	სუბორდინირებული სესხები	ფინანსურ საქმიანობასთან დაკავშირებული ვალდებულებები, სულ
საბალანსო ღირებულება 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	986,977	76,754	1,063,731
გაცემულ სესხებზე მიღებული შემოსავალი	462,016	9,286	471,302
გამოსყიდვა	(282,444)	-	(282,444)
უცხოური ვალუტის გადაყვანა	(32,429)	(2,396)	(34,825)
სხვა	(1,118)	200	(918)
საბალანსო ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,133,002	83,844	1,216,846
გაცემულ სესხებზე მიღებული შემოსავალი	257,997	42,102	300,099
გამოსყიდვა	(295,274)	-	(295,274)
უცხოური ვალუტის გადაყვანა	6,691	1,053	7,744
სხვა	1,659	237	1,896
საბალანსო ღირებულება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,104,075	127,236	1,231,311

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს. ბანკი გადახდილ პროცენტს აღრიცხავს საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებად.

საიჯარო ვალდებულებებში შესული ცვლილებები წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

18. მომხმარებელთა ანგარიშები

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2023	2022
ვადიანი ანაზრები	526,025	418,506
მიმდინარე ანგარიშები	274,348	182,059
შემნახველი ანგარიშები	53,478	44,626
ანგარიშები ანგარიშსწორების პროცესში	70	114
	853,921	645,305

19. სხვა ვალდებულებები

	2023	2022
დარიცხული ხელფასები	18,542	15,230
საქონელსა და მომსახურებაში გადასახდელი თანხები	11,983	10,435
საცალო პარტნიორებისთვის სამომხმარებლო სესხებში გადასახდელი თანხები	8,260	7,714
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	7,261	3,670
დარიცხული ხარჯები	2,553	1,733
საგადასახადო ვალდებულებები, მოგების გადასახადის გარდა	483	190
საგრანტო ვალდებულებები	381	-
სხვა ვალდებულებები	1,781	1,251
	51,244	40,223

20. საკუთარი კაპიტალი

ბანკის აქციონერებმა სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლარში და ისინი უფლებამოსილი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლარში.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ჯგუფს ჰქონდა ნებადართული, გამოშვებული და სრულად გადახდილი 521,023 ჩვეულებრივი აქცია (2022 წ.: 518,682), რომელთაგან თითოეულის ნომინალური ღირებულება იყო 10.00 ლარი. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

	აქციების რაოდენობა		ნომინალური თანხა	
	პრივილეგი- რებული	ჩვეულებრივი	პრივილეგი- რებული	ჩვეულებრივი
31 დეკემბერი, 2021 წ.	–	517,678	–	5,177
სააქციო კაპიტალის გაზრდა	–	1,004	–	10
31 დეკემბერი, 2022 წ.	–	518,682	–	5,187
სააქციო კაპიტალის გაზრდა	–	2,341	–	23
31 დეკემბერი, 2023 წ.	–	521,023	–	5,210

2023 წელს ბანკმა დააკმაყოფილა აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ვალდებულება თავისი უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ 1,345 ლარის ოდენობით (2022 წ.: 480 ლარი), ბანკის 2,341 აქციის გადაცემით (2022 წ.: 1,004 აქცია), რომელთა აგრეგირებული ნომინალური ღირებულებაა 23 ლარი იყო (2022 წ.: 10 ლარი) და მანამდე ფლობილი იყო გამოსყიდული საკუთარი აქციების სახით.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 4,472 აქცია (2022 წ.: 3,286) იყო ფლობილი გამოსყიდული საკუთარი აქციების სახით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოების გაცემის მიზნით.

დივიდენდები

გარკვეული შემთხვევებში დივიდენდების განაწილება შეიძლება დაექვემდებაროს მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან დამტკიცებას.

დივიდენდების განაწილება 2023 წელს არ გამოცხადებულა. 2022 წლის 10 ივნისს აქციონერთა რიგგარეშე საერთო კრებაზე ბანკმა გამოაცხადა 5,500 ლარის დივიდენდის განაწილების შესახებ 2021 წლისთვის (0.011 ლარი ერთ აქციაზე). 2022 წელს გამოცხადებული დივიდენდები სრულად გადაეხადათ აქციონერებს.

21. პირობითი ვალდებულებები

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, ბანკი იღებს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებს, რაც მოიცავს აუთვისებელი საკრედიტო ხაზის და სხვა სასესხო ვალდებულებებს – რომლებიც ძირითადად მოიცავს აგრო, ტურიზმის და მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის განკუთვნილი ურბანული სესხების აუთვისებელ ტრანშებს.

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომლებიც უკავშირდება სესხების გაცემას. ეს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები იღებს დამტკიცებული საკრედიტო ლიმიტებისა და სასესხო ვალდებულებების სახეს. ხსენებულ საკრედიტო ბარათებს ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, რვა თვემდე ვადა აქვს.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორც მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას. მომხმარებლებს, რომლებსაც სესხებზე ოთხ დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვთ, ვეღარ გამოაქვთ ლიმიტის დარჩენილი ნაწილი.

21. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები (გაგრძელება)

შესაბამისი ამოუღებელი ნაშთები:

	2023	2022
სხვა სასესხო ვალდებულებები	29,968	24,376
აუთვისებელი ლიმიტი საკრედიტო ბარათებზე	25,802	20,616
გარანტიები	429	306
	56,199	45,298

ზემოთ მოყვანილი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული მთლიანი მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები შესაძლოა არ წარმოადგენდეს სამომავლო მოთხოვნებს ნაღდ ფულზე, რადგან ამ საკრედიტო ვალდებულებებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე. ბანკს აქვს უპირობო უფლება გააუქმოს გამოუყენებელი საბარათე ნაშთები.

საოპერაციო გარემო

საქართველოს, ყველა განვითარებადი ბაზრის მსგავსად, სხვადასხვა რისკი ახასიათებს: ეკონომიკური, პოლიტიკური, სოციალური, სამართლებრივი და საკანონმდებლო. საქართველოში ბიზნესგარემოსთან დაკავშირებული კანონები და ნორმატიული აქტები სწრაფად იცვლება, ხოლო საგადასახადო და მარეგულირებელი გარემო სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. საქართველოს ეკონომიკის სამომავლო მიმართულებაზე დიდ გავლენას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, ასევე სამართლებრივ, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოში მიმდინარე მოვლენები. ბოლო წლებში საქართველოში მთელი რიგი საკანონმდებლო ცვლილება განხორციელდა, რომლებიც ძირითადად უკავშირდებოდა საქართველოს ევროკავშირში შესვლის გეგმას. 2023 და 2022 წლებში მომხდარმა საკანონმდებლო ცვლილებებმა ნიადაგი მოამზადა ევროკავშირში გაწევრიანებისთვის, მაგრამ მომავალში ცვლილებები კიდევ არის მოსალოდნელი ევროკავშირის წევრობის მისაღწევად საქართველოს სამოქმედო გეგმის შემუშავების კვალდაკვალ.

ომი რუსეთსა და უკრაინას შორის 2023 წლის განმავლობაში გაგრძელდა, რამაც მთელ რეგიონსა და საქართველოშიც პოლიტიკური და ეკონომიკური გაურკვევლობა გამოიწვია, ვინაიდან უკრაინაც და რუსეთიც ქვეყნის მნიშვნელოვანი სავაჭრო პარტნიორები არიან. მოსალოდნელი იყო, რომ ომს მნიშვნელოვანი უარყოფითი გავლენა ექნებოდა საქართველოს ეკონომიკაზე. თუმცა საქართველოს ეკონომიკამ 2023 და 2022 წლებში მძლავრი შედეგი აჩვენა და უკრაინაში რუსეთის ომის უარყოფითი გავლენის მოლოდინი არ გამართლდა. ომთან დაკავშირებულმა იმიგრაციამ, ფინანსური სახსრების შემოდინებამ, ინვესტიციების კვლავ მატებამ გაამყარა საქართველოს ეკონომიკა. რეალური მშპ-ის ზრდა საქსტატის წინასწარი ინფორმაციის შესაბამისად, 2023 წელს 7.0%-ს მიაღწია (2022 წ.: 11.0%). ეფექტური ფისკალური და მონეტარული ზომების შედეგად, 2023 წლის განმავლობაში ინფლაცია დასტაბილურდა და 0.4%-მდე შემცირდა (2022 წ.: 9.8%). შესაბამისად, ლარი აშშ დოლართან მიმართებით კიდევ უფრო, 0.5%-ით, გამყარდა 2022 წლის დეკემბრიდან 2023 წლის დეკემბრამდე (2022 წ.: 12.8%).

ინფლაციის ტემპის შენელებისა და 2024 წლისთვის დადებითი ეკონომიკური პროგნოზის საფუძველზე, სებ-მა დაიწყო რეფინანსირების განაკვეთის შემცირება, რის შედეგადაც 2022 წლის ბოლოსთვის არსებული 11%-იანი მაჩვენებელი 2023 წლის ბოლოსთვის 9.5%-მდე შემცირდა.

გარდა ამისა, საქართველომ 2023 წელს ევროკავშირის კანდიდატობის სტატუსი მიიღო, რამაც გაზარდა მომხმარებლების და ბიზნესების ნდობა და წახალისა საერთაშორისო ინვესტიციები საქართველოში. რამაც ლარი/აშშ დოლარის გაცვლითი კურსი კიდევ უფრო დაასტაბილურა და ხელი შეუწყო ეკონომიკურ ზრდას.

2024 წლისთვის ეკონომიკის შემდგომი აღმავლობაა მოსალოდნელი, რაც აისახა სებ-ის მაკროეკონომიკურ პროგნოზებსა და სცენარებზე. ბანკის ხელმძღვანელობას დაგროვილი აქვს საკმარისი კაპიტალი და ლიკვიდურობის ბუფერები და აპირებს, რომ ფეხი აუწყოს ეკონომიკური ზრდის ტენდენციას და დამტკიცებულ სტრატეგიულ გეგმებს სამიზნე ბაზარზე კიდევ უფრო გაფართოებით.

21. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

იურიდიული საკითხები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიმართოს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

გადასახადები

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ამ გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში გაცილებით მაღალი საგადასახადო რისკები შექმნას, ვიდრე განვითარებული ეკონომიკის მქონე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება კომპანიის ინტერპრეტაციისგან განსხვავდებოდეს და, თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის აღსრულებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ამ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. 2023 წელს ბანკი შემოსავლების სამსახურმა შეაფასა 2020 – 2022 წლების ფისკალური პერიოდისთვის. ბანკმა განაახლა შესაბამისი საგადასახადო დეკლარაციები, რითაც მინიმუმამდე დაიყვანა მომავალში შესაბამისი პერიოდების საგადასახადო შემოწმებების რისკი.

საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, სამი წელია გასული.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ბანკის საგადასახადო სტატუსი უცვლელი დარჩება.

დაზღვევა

ბანკს აქვს BBB დაზღვევა კიბერთაღლითობისგან დასაცავად, ასევე დაზღვეული აქვს ნაღდი ფული და სრულად აქვს დაზღვეული თავისი შენობები და აღჭურვილობა. ბანკს ასევე აქვს მესამე მხარეთა წინაშე პასუხისმგებლობის დაზღვევა და დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის დაზღვევა.

22. შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

საკომისიო შემოსავალი მოიცავდა შემდეგს:

	2023	2022
საკრედიტო საქმიანობიდან მიღებული საკომისიოები	27,050	29,717
საანგარიშსწორებო და ნაღდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოები	10,752	7,032
საკომისიო კლიენტების ანგარიშებიდან	6,054	5,621
სხვა	7,668	5,535
	51,524	47,905

ბანკის ამონაგებს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან.

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	2023	2022
გადავადებული საკომისიო შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ვალდებულებებში)	1,384	1,028
დარიცხული მისაღები შემოსავალი (წარმოდგენილი სხვა ფინანსურ აქტივებში)	1,288	1,271

(ათას ლარში)

22. შემოსავალი საზღაურიდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან (გაგრძელება)

იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება უნდა შესრულდეს დროის გარკვეულ მომენტში, მომსახურების გასამრჯელო, როგორც წესი, მიიღება შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებამდე ან განხორციელებისთანავე. იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება რაღაც დროის განმავლობაში უნდა შესრულდეს, მომსახურების გასამრჯელო მიიღება რეგულარულად (როგორც წესი, ყოველთვიურად).

23. საკომისიო ხარჯი

საკომისიო ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
საანგარიშსწორებო და ნალდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოები	14,234	8,635
საკრედიტო საქმიანობიდან მიღებული საკომისიოები	8,313	7,604
სხვა	116	110
	22,663	16,349

24. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან

წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან შედგება შემდეგისგან:

	2023	2022
საკურსო სხვაობები	(2,938)	8,840
სავალუტო ოპერაციები	6,210	5,908
წმინდა შედეგი უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	(11,917)	(17,964)
	(8,645)	(3,216)

უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წმინდა შედეგი მოიცავს სვოპებთან დაკავშირებულ 15,321 ლარის საპროცენტო ხარჯის ელემენტს, რომელიც წარმოდგენილია ფორვარდული პუნქტების (სხვაობა სახელშეკრულებო ფორვარდულ და სვოპ კურსებს შორის) ამორტიზაციით. (2022 წ.: 8,240)

წმინდა შემოსულობა ვალუტის გაცვლიდან სვოპის და ფორვარდის საპროცენტო ხარჯის ელემენტების გარეშე 2023 წლისთვის იყო 6,676 ლარი (2022 წ.: 5,024 ლარი).

25. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს:

	2023	2022
შემოსულობა დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან	267	2
მიღებული გრანტები	136	1,306
დასაკუთრებულ ქონებაზე შექმნილი რეზერვის გაუქმება	–	384
სხვა	233	787
	636	2,479

ბანკი სხვადასხვა ორგანიზაციისგან იღებს გრანტებს გარკვეული საოპერაციო ხარჯების დასაფარად. მიღებული გრანტების აღიარება თავდაპირველად ხდება ვალდებულებებში და გადაიტანება სხვა შემოსავალში, როდესაც გაიწევა ის შესაბამისი ხარჯები, რომელთა ანაზღაურებასაც ისახავს გრანტი მიზნად.

26. სხვა საოპერაციო ხარჯები

სხვა საოპერაციო ხარჯები:

	2023	2022
სასამართლო ხარჯები	1,364	1,752
ძირითადი საშუალებების გასვლის ხარჯები	–	1
სხვა საოპერაციო ხარჯები	331	294
	1,695	2,047

სასამართლო ხარჯები მეტწილად წარმოადგენს სესხების ამოღებასთან დაკავშირებული სარჩელების ხარჯებს.

27. პერსონალზე გაწეული ხარჯი

პერსონალზე გაწეული ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2023	2022
სახელფასო ხარჯები	103,577	84,929
პერსონალზე გაწეული სხვა ხარჯი	13,003	12,221
	116,580	97,150

პერსონალზე გაწეული სხვა ხარჯები მოიცავს სოფლების საბჭოებისთვის ხელფასებს, ჯანმრთელობისა და საპენსიო დაზღვევას და დასაქმებულთა სხვა გასამრჯელოებს.

ბანკში სრულ განაკვეთზე დასაქმებულთა საშუალო რაოდენობა 2023 წლისა და 2022 წლის განმავლობაში იყო:

კატეგორია	2023	2022
დირექტორები	6	6
ხელმძღვანელობა	164	156
კვალიფიციური თანამშრომლები	3,495	3,044
სულ	3,665	3,206

ზემოაღნიშნულის გარდა, 2023 წელს, საშუალოდ, 2,140 თანამშრომელი იყო დასაქმებული დროებითი მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე (2022 წ.: 2,869).

28. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

	2023	2022
ტრანსპორტირებისა და სამივლინებო ხარჯები	5,070	7,168
პროგრამული უზრუნველყოფის ხარჯები	4,014	3,693
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები	3,373	2,754
კავშირგაბმულობის ხარჯები	2,912	2,871
ინვენტარი და სხვა მოხმარების საგნები	2,858	2,937
სარეკლამო და მარკეტინგული ხარჯი	2,640	3,392
იჯარა და კომუნალური ხარჯები	2,597	2,212
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	1,819	1,475
საოპერაციო გადასახადები	1,696	1,402
ტრენინგი	712	864
სადაზღვევო ხარჯები	709	900
დაცვა-უსაფრთხოების მომსახურების ხარჯები	356	317
სხვა	2,210	1,994
	30,966	31,979

28. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

აუდიტორის საზღაური

სამართლებრივი და საკონსულტაციო ხარჯები მოიცავს აუდიტორის ანაზღაურებასაც. 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება შეადგენს შემდეგს:

	2023	2022
საზღაური ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	229	220
სხვა პროფესიულ მომსახურებაზე გაწეული დანახარჯები	22	5
	251	225

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიების მიერ გაწეული პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი ხარჯები შეადგენდა 266 ლარს (2022 წ.: 289 ლარი).

29. რისკის მართვა

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორც არის ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია: საკრედიტო, ფინანსური და საოპერაციო რისკები.

რისკის მართვა ორგანიზებულია სამმაგი დაცვის ხაზის საფუძველზე, რაც მოიცავს შემდეგს:

- ▶ პირველი ხაზი: რისკის წარმოშობის კონტროლი და მართვა, რა დროსაც თითოეულ რისკზე პასუხისმგებლობა ენიჭება რისკის წარმოშობაში მონაწილე შესაბამის სტრუქტურულ ერთეულს.
- ▶ მეორე ხაზი: კანონშესაბამისობის და რისკის მართვის ზედამხედველობა ცენტრალიზებული სტრუქტურული ერთეულების მიერ, რაც მოიცავს საკრედიტო რისკის მართვას, საოპერაციო რისკის მართვას, ფინანსური რისკის მართვას, შიდა კონტროლის ფუნქციას და კანონშესაბამისობას.
- ▶ მესამე ხაზი: კონტროლის მექანიზმების და რისკის მართვა შიდა აუდიტის ფუნქციის მიერ, გარე აუდიტორების მხარდაჭერით.

აქციონერთა საერთო კრება

აქციონერთა საერთო კრება პასუხისმგებელია დაწესებულების რისკის აპეტიტის ზედამხედველობაზე, რისთვისაც ის განსაზღვრავს ბანკის მისიას, სტრატეგიას, მიზნებს, საქმიანობის მიმართულებებს და პრიორიტეტებს.

სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო, თავის კომიტეტებთან ერთად, ზოგადად პასუხისმგებელია რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე და რისკის აპეტიტის განსაზღვრაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე და თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვაზე.

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკის შემცირების ზომების განხორციელებასა და მონიტორინგზე. იგი ასევე უზრუნველყოფს ბანკის მოქმედებას დადგენილი რისკის პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო ანგარიშვალდებულია პირდაპირ სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.

რისკის მართვის კომიტეტი

რისკის მართვის კომიტეტი არის სამეთვალყურეო საბჭოს ქვეკომიტეტი და ორგანო, რომელიც პასუხს აგებს ბანკის რისკის პროფილის ზედამხედველობაზე. რისკის მართვის კომიტეტი სამეთვალყურეო საბჭოს ეხმარება ზედამხედველობის ფუნქციის შესრულებაში, რაც მოიცავს ბანკის რისკის პროფილის მონიტორინგს, ძირითადი რისკების კონტროლის მინიმალური მოთხოვნების, მათ შორის, რისკების ლიმიტების შეფასების, მონიტორინგის და ლიმიტების შესახებ მოთხოვნების დამტკიცებას; მთელი ბანკის მასშტაბით რისკის პროფილის და რისკის მართვის სტრატეგიის შესახებ მსჯელობას და მისაღები ზომების შეთანხმებას, ბანკის შიდა კონტროლისა და რისკის მართვის სისტემების ეფექტურობის შეფასებას, საკრედიტო რისკის მართვის განყოფილების მიერ ჩატარებული რისკის ანალიზის შედეგების და სტრესული მდგომარეობის ტესტების მიმოხილვას და შესაბამისი რეკომენდაციების შემუშავებას.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

აქტივ-პასივების კომიტეტი (ალკო)

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი სრულად არის პასუხისმგებელი ფინანსური რისკის მართვის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. იგი პასუხს აგებს რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და მონიტორინგს უწევს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რომელიც შედგება ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის წევრებისგან, პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებების მიღებაზე, ასევე რისკის პოლიტიკისა და ლიმიტების განსაზღვრაზე. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ შემუშავებული პოლიტიკა მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად ტარდება. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრებზე განიხილება მგრძნობელობა ფინანსური რისკების მიმართ და მიიღება რისკის შემცირებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებები. ამასთან, ხდება ნებისმიერ ახალ პროდუქტთან დაკავშირებული ნებისმიერი პოტენციური ფინანსური რისკის ანალიზი და შესაბამისი გადაწყვეტილებები მიიღება ამ რისკების შეფასებასთან, შეზღუდვასა და მართვასთან დაკავშირებით.

რისკების მართვის განყოფილება

- ▶ **საკრედიტო რისკის განყოფილება** პასუხისმგებელია ბანკის საკრედიტო საქმიანობის ხარისხობრივ მაჩვენებლებზე და სესხის დამოუკიდებლად განხილვასა და დამტკიცებაზე. საკრედიტო რისკის განყოფილება უზრუნველყოფს სასესხო განაცხადების კრიტიკულ შემოწმებას და პასუხს აგებს საკრედიტო რისკების გამოვლენასა და ანალიზზე.
- ▶ **ფინანსური და საბაზრო რისკის განყოფილება** პასუხისმგებელია რისკების მიმდინარე ანალიზზე და რეგულარულ შეფასებაზე, ფინანსური და არაფინანსური რისკების ანგარიშგებაზე და მათ შედარებაზე სტრატეგიულ მიზნებთან და რისკის პროფილთან. იგი მოიცავს საბაზრო რისკს, ლიკვიდურობის რისკს, პორტფელის რისკს და კაპიტალის დაგეგმვას.
- ▶ **საოპერაციო რისკის განყოფილება** პასუხისმგებელია საოპერაციო რისკის აპეტიტის და მთავარი რისკების ინდიკატორების გამოვლენასა და მონიტორინგზე, საოპერაციო რისკის ტიპების კლასიფიკაციაზე, ბიზნესპროცესის განსაზღვრასა და დაგეგმვაზე, საოპერაციო რისკის შეფასების ხერხებსა და მეთოდებზე, ანგარიშგებასა და შემცირებაზე.
- ▶ **კანონშესაბამისობის განყოფილება** პასუხისმგებელია: ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის რეგულაციებთან, სეზ-ის რეგულაციებთან, საგადასახადო და იურიდიულ ბაზასთან შესაბამისობაზე. კანონშესაბამისობის ფუნქციები უზრუნველყოფს ეფექტურ და რუტინულ მონიტორინგს იმ კანონებთან, რეგულაციებთან, კოდექსებთან და პოლიტიკებთან შესაბამისობისა, რომლებიც ბანკის საქმიანობაზე ვრცელდება.
- ▶ **შიდა კონტროლის განყოფილება** პასუხისმგებელია პოლიტიკისა და პროცედურების შესრულების უზრუნველყოფაზე სისტემური და რეგულარული მეთოდებით, ფილიალებსა და სათავო ოფისში კონტროლის მექანიზმების არსებობით, დაგეგმილი მისიებით, რისკის საფუძველზე შემთხვევითობის პრინციპით შერჩევითა და კონტროლის მექანიზმების მოულოდნელი შემოწმებით მუდმივი ანალიტიკური პროცედურების მეშვეობით Data Science-ისა და Smart Dashboard Controls-ების საფუძველზე; თაღლითობის მართვა – სპეციფიკური ანალიტიკური პროცედურების მეშვეობით მონიტორინგი, გამოვლენა და გამოძიება.

შიდა აუდიტი

რისკების მართვის პროცესებს ბანკში ამოწმებს შიდა აუდიტის განყოფილება, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი თავის შედეგებსა და რეკომენდაციებს პირდაპირ აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს. შიდა აუდიტის განყოფილებას ეხმარებიან დაქირავებული გარე კონსულტანტები გარკვეული პროცესების და კონტროლების აუდიტში, როდესაც საჭიროა ისეთი სპეციალიზებული უნარები, როგორიცაა საინფორმაციო ტექნოლოგიები, გადახდების და ანგარიშსწორების არხები და ინფორმაციის უსაფრთხოება.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაქტები ვერ შეძლებენ სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულებას. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს თავისი მომხმარებლებისთვის, კლიენტებისთვის და კონტრაქტებისთვის ფინანსური, ბიზნესის და რეპუტაციის კრიტერიუმების დადგენით და მათი ფინანსურ-იურიდიული ექსპერტიზის (due diligence) ჩატარებით, რისკის მოცულობაზე მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაქტებისთვის, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ზემოაღნიშნულ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო რისკის მონიტორინგს ახორციელებენ საკრედიტო და რისკის განყოფილებები. არსებობს დამტკიცების რამდენიმე დონე სესხის თანხის და კლიენტისთვის მთლიანი დავალიანების მიხედვით.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება. თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად. ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის მაქსიმალური საკრედიტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნები.

სესხის გაცემაზე გადაწყვეტილებას ამტკიცებს ბანკის შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტი, კრედიტის თანხის, სესხი ტიპისა და კლიენტის მთლიანი რისკის მოცულობის შესაბამისად. ბანკში არსებობს რამდენიმე დონის საკრედიტო კომიტეტები, დაწყებული სერვისცენტრის საკრედიტო კომიტეტით და დასრულებული სათავო ოფისის საკრედიტო კომიტეტით.

საკრედიტო კომიტეტისთვის წარდგენილი ინფორმაციის სიზუსტე და სისწორე არის იმ საკრედიტო ოფიცრის პასუხისმგებლობა, რომელიც ავსებს პირველად განაცხადს განმცხადებლის ბიზნესისა და მისი საკრედიტო რისკების საფუძვლიანი შემოწმების საფუძველზე შეფასების მოდელებისა და განაცხადის მონაცემების გადამოწმების პროცედურების მეშვეობით. საბოლოოდ, საკრედიტო კომიტეტის წევრები აფასებენ, აკმაყოფილებს თუ არა განაცხადი დადგენილ კრიტერიუმებს (განმცხადებლის საკრედიტო ისტორია, ფინანსური მდგომარეობა, კონკურენტუნარიანობა და სხვა).

იმ შემთხვევაში, თუ სესხები გაცივმა ინტერნეტ და მობილური ბანკინგის არხებით, რამდენადაც შესაძლებელია, კლიენტის შესახებ მოპოვებული ინფორმაციის სიზუსტე და სისწორე მოწმდება ბექ-ოფისის საკრედიტო განყოფილების მიერ. საბოლოოდ სესხს ამტკიცებს საკრედიტო რეიტინგის სისტემა, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, კრედიტის შესახებ გადაწყვეტილების მიღების მატრიცის შესაბამისად.

სესხზე განაცხადის შემომტანის კრედიტუნარიანობის შემოწმება მისი ბიზნესის მონიტორინგით და, ონლაინ სესხების შემთხვევაში, კლიენტის ინფორმაციის გადამოწმება ბექ-ოფისის საკრედიტო განყოფილების მიერ პოტენციური ფინანსური ზარალების მინიმუმამდე დაყვანის მიზნით. მონიტორინგი ხდება შესაბამისი საკრედიტო სპეციალისტების მიერ, რომლებიც შედეგებს ხელმძღვანელობას აცნობებენ. შიდა კონტროლი, როგორც დაცვის ფუნქციის მეორე ხაზი, დამატებით ამოწმებს გაცემული სესხების სისწორეს და რეკომენდაციებს აძლევს ხელმძღვანელობას.

საკრედიტო რისკის მართვა აგრეთვე ნაწილობრივ ხორციელდება უზრუნველყოფის საგნისა და პირადი თავდებობების მიღებით.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაუფასურების შეფასება

ბანკი გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელობის შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, საწყისი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

1-ელი სტადია:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადია მოიცავს 0-30 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს. იგი ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი გაუმჯობესებულია და მიახლოებულია სესხის გაცემის მომენტისთვის არსებულს და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მე-2 სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადია მოიცავს 31-90 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს და რესტრუქტურირებულ სესხებს, რომლებიც 90-ზე ნაკლები დღითაა ვადაგადაცილებული (R1). მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი იმდენად შემცირდა, რომ სესხი აღარ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად და რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.
მე-3 სტადია:	სესხები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად მიიჩნევა. მესამე სტადია მოიცავს 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ სესხებს და 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ რესტრუქტურირებულ სესხებს (R2). ბანკის ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.
შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული:	შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შემენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

დეფოლტის განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელოდ და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 სტადიაზე მყოფად (საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად) მიიჩნევს მაშინ, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დააგვიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. გარდა ამისა, ბანკი განიხილავს დეფოლტზე მიმანიშნებელ შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ დაწყებულია მსესხებლის გაკოტრების საქმის წარმოება;
- ▶ ბანკმა დაიწყო სასამართლო დავა მსესხებლის წინააღმდეგ;
- ▶ პირობების დარღვევა, თუ ბანკმა არ გადაწყვიტა რომელიმე პირობის დათმობა ან შეცვლა;
- ▶ ნებისმიერი კონკრეტული ინფორმაცია კლიენტის ბიზნესის შესახებ ან კლიენტის საბაზრო გარემოში ცვლილების თაობაზე, რომელიც, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას იქონიებს მომავალ ფულად ნაკადებზე.

ბანკი სხვა ბანკების მიმართ არსებულ მოთხოვნებს მიიჩნევს გადაუხდელოდ და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ იფარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

დეფოლტის ალბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის ალბათობის შეფასება გულისხმობს გარკვეული თარიღისთვის გაკეთებულ პროგნოზებს, რომლებიც მიიღება სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. დეფოლტის ალბათობის გამოანგარიშების მიზნებისთვის სესხის პორტფელი იყოფა (თითოეული განცალკევებული პროდუქტის სეგმენტის მიხედვით) ვადაგადაცილების პერიოდებად:

- ▶ 1-ელი სტადია - ვადაგადაუცილებელი სესხები;
- ▶ 1-ელი სტადია - 1-30 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 31-60 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 61-90 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურიზებული სესხები (R1);
- ▶ მე-3 სტადია - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული; გადაუხდელი სესხები;
- ▶ მე-3 სტადია - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურიზებული სესხები (R2).

თუ კონტრაქენტი ან კრედიტი გადაინაცვლებს ვადის ერთი სტადიიდან მეორეში, ეს გამოიწვევს შესაბამისი დეფოლტის ალბათობის ცვლილებას. დეფოლტის ალბათობა გამოითვლება ხუთი წლის საშუალოს გამოყვანით და შემდეგ ხდება დეფოლტის ალბათობის მიგრაციის პროცენტული მატრიცების გასაშუალოება გასაანალიზებელი პერიოდისთვის.

საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა

ბანკი საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს იმის შეფასებისას, ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა მისი საწყისი აღიარების შემდეგ და აგრეთვე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას.

ბანკს გამოვლენილი და დოკუმენტირებული აქვს საკრედიტო რისკის და პორტფელზე საკრედიტო დანაკარგების მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შეფასებული აქვს მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენა დეფოლტის ალბათობაზე. ანალიზში გამოყენებულია შემდეგი მაკროეკონომიკური ცვლადები:

- ▶ საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპი;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ სავალუტო კურსები.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ძირითადი მაჩვენებლების პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება და ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელის დეფოლტს და ზარალის დონეები მიიღება ბოლო ხუთი წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. გამოიყენება სეზონის მიერ რეგულარულად გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური ფაქტორები. ამ ანალიზის საფუძველზე, ბანკმა გამოავლინა პორტფელის დეფოლტის ურთიერთქმედება საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპზე.

<i>მთავარი განმარტებული ფაქტორები</i>	<i>2024</i>	<i>2025</i>	<i>2026</i>
მშპ-ის ზრდა, %			
ოპტიმისტური (25%-იანი წონა)	6.5%	5.5%	5.0%
საბაზო სცენარი (50%-იანი წონა)	5.0%	4.5%	5.0%
პესიმისტური (25%-იანი წონა)	3.0%	4.0%	5.0%

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, რომელიც აფასებს როგორც მომხმარებლის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის პოტენციალს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად, ბანკი აფასებს დეფოლტის მოვლენების დადგომის შესაძლებლობას 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის ვადაში – 12 თვის განმავლობაში. მეორე და მესამე სტადიების, ასევე შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში ზარალის ეს მაჩვენებლები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას და მას ადარებს იმ თანხას, რომლის ამოღებაც მოსალოდნელია.

ბანკი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს ყოფს უფრო მომცრო, ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში განცდილი ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებელს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, ვადა), ასევე მსესხებლის მახასიათებლებს.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში გამოითვლება ხუთი წლის განმავლობაში დეფოლტების და შესაბამისი დავალიანებების ამოღების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით. დავალიანების ამოღების ისტორიული პროცენტული მაჩვენებლები წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

იმის შესაფასებლად, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაიზარდა საწყისი აღიარების შემდეგ, ბანკი საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსურ ინსტრუმენტზე მისი დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის რისკს ადარებს დეფოლტის დადგომის რისკს, რომელიც მოსალოდნელი იყო დარჩენილი ვადის განმავლობაში არსებული საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარებისას. ამ შეფასებისას ბანკი მხედველობაში იღებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ ინფორმაციას, რომელიც არის გონივრული და დასაბუთებადი, წარსულში მიღებული გამოცდილებისა და საპროგნოზო ინფორმაციის ჩათვლით, რომელიც ხელმისაწვდომია ზედმეტი ხარჯისა და ძალისხმევის გარეშე, და ეყრდნობა ბანკის გამოცდილებას, ექსპერტების საკრედიტო შეფასებებს, პროგნოზების ჩათვლით. თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკი საწყისი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

ბანკმა შეიძლება ასევე საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა გამოავლინოს სესხის მოდიფიცირების შემდეგ. მსესხებლის ფინანსური სიმძლევებით და გადახდისუნარიანობით გამოწვეული მოდიფიცირება მნიშვნელოვნად ზრდის საკრედიტო რისკს. კომერციული მიზნით განხორციელებული სხვა მოდიფიცირებები (მათ შორის სესხის ნაწილობრივ წინასწარ დაფარვა ან გადახდის თარიღის შეცვლა) ჩვეულებრივ, არ განაპირობებს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

კლიენტებზე გაცემული სესხები	მთლიანი საერთო საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერი,				შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული
	2023 წ.	1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	
ვადაგადაუცილებელი	1,932,525	1,924,945	5,768	1,643	169
1-30 ვადაგადაცილებული დღე	6,950	6,288	566	93	3
31-60 ვადაგადაცილებული დღე	5,016	–	4,773	243	–
61-90 დღით					
ვადაგადაცილებული	2,764	–	2,455	309	–
90 დღეზე ნაკლები ხნით					
ვადაგადაცილებული					
რესტრუქტურირებული					
სესხები (R1)	64,744	–	60,555	4,170	19
90 დღეზე მეტი ხნით					
ვადაგადაცილებული სესხები;					
გადაუხდელი სესხები	8,452	–	–	8,452	–
90 დღეზე მეტი ხნით					
ვადაგადაცილებული					
რესტრუქტურირებული					
სესხები (R2)	4,650	–	–	4,650	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	2,025,101	1,931,233	74,117	19,560	191

ბანკმა გადაწყვიტა, რომ ამ სესხების საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი აღიარა მათ მთლიანი ვადაზე.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	მთლიანი საერთო საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერი, 2022 წ.	შეძენილი ან შექმნილი გაუფასუ- რებული			
		1-ელი სტადია	მე-2 სტადია	მე-3 სტადია	
ვადაგადაუცილებელი	1,697,636	1,690,263	5,902	1,000	471
1-30 ვადაგადაცილებული დღე	7,261	6,515	681	65	–
31-60 ვადაგადაცილებული დღე	5,254	–	5,114	128	12
61-90 დღით ვადაგადაცილებული	4,636	–	4,044	592	–
90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურისებრი სესხები (R1)	64,930	–	62,523	2,293	114
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული სესხები; გადაუხდელი სესხები	9,189	–	–	9,183	6
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურისებრი სესხები (R2)	3,653	–	–	3,653	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	1,792,559	1,696,778	78,264	16,914	603

ფინანსური რისკი

ბანკს აქვს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკები: ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო რისკი, მათ შორის სავალუტო რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი.

აღნიშნული რისკები კონტროლდება და იმართება უწყვეტ რეჟიმში.

ფინანსური რისკები ფასდება და კონტროლდება ფინანსური რისკის მართვის განყოფილების მიერ, რომელიც ანგარიშვალდებულია რისკებზე გადაწყვეტილების მიმღებ მთავარ ორგანოსთან - აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტთან.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. აღნიშნული რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობამ მოახდინა დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება, რომელიც მოიცავს გრძელვადიან დაფინანსებას საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან და სესხებს ადგილობრივი ბანკებისგან, რომლებიც უზრუნველყოფენ თანხების დროულად მიწოდებას მოთხოვნისთანავე. ოვერდრაფტები ადგილობრივი ბანკებიდან ასევე ხელმისაწვდომია გადაუდებელი ლიკვიდურობის საჭიროებების შემთხვევაში.

ლიკვიდურობის მართვა აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის უმნიშვნელოვანესი ნაწილია. მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შემოძინება და გადინება ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს. მოკლევადიანი ლიკვიდურობის გეგმა მუშავდება ყოველი თვის დასაწყისში. გეგმა მოიცავს ლიკვიდურობის ყოველკვირეულ დაგეგმვას მომდევნო თვის პერიოდისთვის და დეტალურ გეგმას შემდეგი ორი თვის პერიოდისთვის, ასევე პროგნოზებს მომდევნო თორმეტი თვისთვის, რომელთა მომზადებაც ყოველთვიურად ხდება.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

გადაწყვეტილებები დაფინანსების შესახებ მიიღება აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც იმართება სულ მცირე ყოველთვიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში.

მდგომარეობის შეფასება ლიკვიდურობის თვალსაზრისით ხდება ყოველთვიურად ლიკვიდურობის მაჩვენებლების მიხედვით, რომლებიც განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკაში.

ამასთან, ბანკის სახაზინო დეპარტამენტი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს ლიკვიდურობის მდგომარეობაზე და უზრუნველყოფს, რომ შესაბამისი ლიკვიდურობის მდგომარეობა შენარჩუნდეს შიდა ლიმიტების შესაბამისად, რომლებიც ემყარება ისტორიულ მონაცემებს და ითვალისწინებს შესაბამის შიდა და გარე ფაქტორებს, როგორც არის დაფინანსების ღირებულება და თანხების გაცემის სეზონურობა. ამგვარად, ხაზინას შეუძლია ეფექტურად გამოყოს თანხები ფილიალებისთვის და სხვადასხვა საოპერაციო საჭიროებისთვის.

ჭარბი ნაღდი ფულის თავიდან აცილების მიზნით, ხელმძღვანელობა ადგენს ნაღდი ფულის მაქსიმალურ დონეებს. დაშვებულ ზღვარს ზემოთ თანხები განთავსდება ყველაზე მაღალი რეიტინგის მქონე ადგილობრივ და საერთაშორისო ბანკებში. ადგილობრივი ბანკებისთვის რისკის მაქსიმალურ მოცულობას განსაზღვრავს და წამოაყენებს დირექტორთა საბჭო და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ლიკვიდურობის პოზიციას ბანკი აფასებს და მართავს სებ-ის მიერ დადგენილი გარკვეული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების საფუძველზე. ამ მოთხოვნის თანახმად, ბანკებმა უნდა იქონიონ ლიკვიდური აქტივები, რომელთა გამოყენებასაც შეძლებენ თავიანთი ლიკვიდურობის საჭიროებების დასაკმაყოფილებლად მომდევნო 30 კალენდარული დღის განმავლობაში. 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეს კოეფიციენტები იყო:

	2023	2022
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	190%	252%
ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ეროვნულ ვალუტაში (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	142%	190%
სულ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი (მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების ფლობა / სულ წმინდა ფულადი სახსრების გადინება)	166%	224%

ბანკი ვალდებულია, რომ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეინარჩუნონ მინიმუმ 100%-ის, 75%-ისა და 100%-ის დონეზე უცხოურ ვალუტაში, ეროვნულ ვალუტაში, და ჯამში, შესაბამისად.

ბანკი ექვემდებარება წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტის მინიმალურ მოთხოვნას, რომელიც სებმა შემოიღო საქართველოში მოქმედი კომერციული ბანკებისთვის, რომელიც უნდა იყოს, სულ მცირე, 100%. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი 117% იყო (2022 წ.: 126%).

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული ფულადი შემოდინებების და ვალდებულებების მიხედვით:

	<i>მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვეზე მეტი და 1 წელზე ნაკლები ვადით</i>	<i>1 წელზე მეტი და 5 წელზე ნაკლები ვადით</i>	<i>5 წელზე მეტი ვადით</i>	<i>სულ მოთხოვნი შემოდინება/ გადინება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	273,068	–	–	–	273,068
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	47,938	–	–	47,938
მოთხოვნი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ანგარიშსწორება	238,025	–	–	–	238,025
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	112,680	1,012,773	1,238,923	323,003	2,687,379
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	89	30,429	25,343	–	55,861
სხვა ფინანსური აქტივები	18,708	3,082	1,411	235	23,436
ფინანსური აქტივები, სულ	642,570	1,094,222	1,265,677	323,238	3,325,707
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	59,300	527,873	705,174	3,539	1,295,886
მოთხოვნი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ანგარიშსწორება	236,920	–	–	–	236,920
მომხმარებელთა ანგარიშები	382,515	416,638	83,075	441	882,669
სხვა ვალდებულებები	39,062	9,536	–	–	48,598
საიჯარო ვალდებულებები	717	7,690	17,904	–	26,311
სუბორდინირებული ვალი	1,624	15,023	122,766	52,773	192,186
სულ ფინანსური ვალდებულებები	720,138	976,760	928,919	56,753	2,682,570
გამოუთხოვარი პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	26,231	–	–	–	26,231
ვადიანობის გეპი	(103,799)	117,462	336,758	266,485	616,906
მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების სტაბილური ნაწილის რეკლასიფიკაცია	(208,557)	32,299	176,258	–	–
ვადიანობის გეპი სტაბილური დაფინანსების გათვალისწინებით	104,758	85,163	160,500	266,485	616,906

2023 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა უარყოფითი ვადიანობის გეპი, რაც უკავშირდება მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების კონცენტრაციას „მოთხოვნამდე და 1 თვეზე ნაკლები ვადის“ კატეგორიაში, მათი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული დაფარვის ვადის მიხედვით. ამ წყაროების ფაქტობრივი ქცევა განსხვავებულია და ბანკი იყენებს ვადიანობის გეპს, რომელიც დაკორექტირებულია ლიკვიდურობის რისკის მართვის მიზნით სტაბილური დაფინანსების მიხედვით. მიუხედავად იმისა, რომ მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების არსებითი ნაწილი ხელშეკრულების მიხედვით მოთხოვნამდეა, ამ ანაზრების დივერსიფიკაცია რაოდენობისა და მენაზრების ტიპის მიხედვით, და ბანკის ისტორიული გამოცდილება იმაზე მეტყველებს, რომ მომხმარებელთა ეს ანგარიშები ბანკისთვის გრძელვადიანი და სტაბილური დაფინანსების წყაროა. ბანკის ვადიანობის გეპი, სტაბილური დაფინანსების გათვალისწინებით, მოიცავს თავისი მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების სავარაუდო და არა სახელშეკრულებო ვადებს. სტაბილური დაფინანსების შეფასება 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ეყრდნობა გადინების მაჩვენებლის შესახებ დაშვებებს (რომელიც მნიშვნელოვანწილად განისაზღვრა ხელმძღვანელობის მხრიდან განსჯის საფუძველზე) მომხმარებლების სხვადასხვა კატეგორიებისთვის, ანაზრის ვალუტის, კონცენტრაციის (კატეგორიის წილი ანაზრების მთლიან პორტფელში), მომხმარებლის ტიპის და სხვა რელევანტური ფაქტორების მიხედვით. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს ჯერ არ ჰქონდა შეგროვილი საკმარისი ინფორმაცია, რომ შეეფასებინა სტაბილური დაფინანსების ოდენობა.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)

ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული ვალდებულებების მიხედვით:

	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1 თვეზე მეტი და 1 წელზე ნაკლები ვადით	1 წელზე მეტი, და 5 წელზე ნაკლები ვადით	5 წელზე მეტი ვადით	სულ მოთხოვნი შემოდიდება/ გადიდება
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	268,774	–	–	–	268,774
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	30,039	–	–	30,039
მოთხოვნი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ანგარიშსწორება	172,447	–	–	–	172,447
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	105,507	919,866	1,081,605	233,106	2,340,084
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	89	3,533	36,924	20,752	61,298
სხვა ფინანსური აქტივები	12,774	3,443	921	153	17,291
ფინანსური აქტივები, სულ	559,591	956,881	1,119,450	254,011	2,889,933
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	58,751	369,434	917,889	21,962	1,368,036
მოთხოვნი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ანგარიშსწორება	171,045	–	–	–	171,045
მომხმარებელთა ანგარიშები	257,936	374,436	38,217	423	671,012
სხვა ვალდებულებები	30,793	7,917	133	–	38,843
საიჯარო ვალდებულებები	649	6,489	13,189	–	20,327
სუბორდინირებული ვალი	1,029	11,095	78,458	47,433	138,015
სულ ფინანსური ვალდებულებები	520,203	769,371	1,047,886	69,818	2,407,278
გამოუთხოვარი პირობითი ფინანსური ვალდებულებები	24,682	–	–	–	24,682
ვადიანობის გეპი	14,706	187,510	71,564	184,193	457,973

სავალუტო რისკი

სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების თანხვედრა ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიციის მონიტორინგის უმთავრესი მეთოდია. ქვედა ცხრილში რაოდენობრივად არის გამოხატული ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიცია, როგორც რისკის მართვის მიზნით უცხოურ ვალუტაში ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტით შემცირებული სხვაობა სავალუტო აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის. სხვაობა (გეპი) ნებისმიერ ვალუტაში, გარდა ადგილობრივი ვალუტისა, წარმოადგენს პოტენციურ რისკს. უარყოფითი სავალუტო გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გამყარებასთან, ხოლო დადებითი გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გაუფასურებასთან მიმართებით. დირექტორთა საბჭო აწესებს სავალუტო პოზიციების რისკს სეზონისა და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით:

	2023			2022		
	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა უცხოური ვალუტა	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა უცხოური ვალუტა
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	47,991	70,974	598	81,653	62,092	168
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	21,998	25,940	–	20,096	9,943	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	111,249	96,184	–	86,049	102,819	–
სხვა ფულადი აქტივები	4,409	2,244	13	5,061	973	18
სულ აქტივები	185,647	195,342	611	192,859	175,827	186
სესხები და ნასესხები სახსრები	(57,987)	(264,867)	–	(61,796)	(251,794)	–
მომხმარებელთა ანგარიშები	(212,100)	(60,260)	(547)	(179,547)	(35,149)	(194)
საიჯარო ვალდებულებები	(7,130)	–	–	(7,523)	–	–
სხვა ფულადი ვალდებულებები	(4,334)	(2,529)	(5)	(3,895)	(640)	(7)
სულ ვალდებულებები	(281,551)	(327,656)	(552)	(252,761)	(287,583)	(201)
რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	93,379	133,293	–	59,444	111,915	–
წმინდა პოზიცია რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გათვალისწინებით	(2,525)	979	59	(458)	159	(15)

სავალუტო კურსის მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის გაუფასურება, როგორც ქვემოთ არის აღნიშნული, უცხოური ვალუტის მიმართ 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შემცირებდა) კაპიტალსა და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ მოცემული ოდენობებით. ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2023	2022
უცხოური ვალუტის 20%-ით გამყარება ლართან მიმართებით	(297)	(63)
უცხოური ვალუტის 20%-ით გაუფასურება ლართან მიმართებით	297	63

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს სამომავლო ფულად ნაკადებზე. ბანკი კლიენტებზე სესხებს გასცემს ძირითადად ფიქსირებული განაკვეთებით, ხოლო სესხები, რომლებიც გაიცემა ცვალებადი განაკვეთით, მიბმულია სეზ-ის რეფინანსირების განაკვეთზე. ბანკის ნასესხები სახსრების ნაწილს აქვს თბილისის ბანკთაშორის საპროცენტო განაკვეთზე (TIBR) და უზრუნველყოფილი ერთდღიანი დაფინანსების განაკვეთზე (SOFR) მიბმული ცვლადი განაკვეთები. სესხის განაკვეთის ცვლილება შესაძლებელია სესხის განახლების შემთხვევაში. შესაბამისად, ბანკის მიზანია მოიპოვოს დაფინანსება სასურველი ფიქსირებული განაკვეთით, რათა შეამციროს ფასის გადახედვის რისკი დამფინანსებლის მხრიდან. ხელმძღვანელობა აკონტროლებს ვადიანობის გეგმს პროცენტთან აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის, ასევე ახორციელებს მონიტორინგს მარჟაზე სასესხო პორტფელის ფაქტობრივ საპროცენტო განაკვეთსა და დაფინანსების შეწონილ ღირებულებას შორის. ბანკი მუდმივად მუშაობს კონკურენტუნარიანი გარემოს შესაბამისი საპროცენტო განაკვეთის დაწესებაზე და დაფინანსების პირობების შესახებ მოლაპარაკებებს აწარმოებს ინვესტორებთან.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის ნაგარაუდები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე ერთი წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 31 დეკემბრისთვის ფლობილ ცვლადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ვალდებულებებს:

ვალუტა	წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა	
	2023	2022
ლარი (+1% / -1%)	5,866 / (5,866)	5,701 / (5,701)
აშშ დოლარი (+1% / -1%)	123 / (123)	137 / (137)

ცხრილში მოცემული აქტივები და ვალდებულებები, რომლებსაც აქვს საპროცენტო განაკვეთის რისკი 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, განაწილებულია ხელშეკრულების მიხედვით მათი დაფარვის ან გადაფასების უადრესი თარიღების მიხედვით:

	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1 თვეზე მეტი და 1 წელზე ნაკლები ვადით	1 წელზე მეტი და 5 წელზე ნაკლები ვადით	5 წელზე მეტი ვადით	საბალანსო ლირებულება
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	273,068	–	–	–	273,068
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	47,938	–	–	47,938
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	200,367	1,320,274	377,304	83,626	1,981,571
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	955	28,988	18,946	–	48,889
მთლიანი პროცენტაანი აქტივები	474,390	1,397,200	396,250	83,626	2,351,466
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	204,924	553,123	422,324	50,940	1,231,311
მომხმარებელთა ანგარიშები	392,102	386,833	74,632	354	853,921
საიჯარო ვალდებულებები	504	5,680	15,083	–	21,267
მთლიანი პროცენტაანი ვალდებულებები	597,530	945,636	512,039	51,294	2,106,499
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	(123,140)	451,564	(115,789)	32,332	244,967

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია საპროცენტო განაკვეთის რისკის მქონე აქტივები და ვალდებულებები 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	მოთხოვ- ნამდე და 1 თვემდე ვადით	1 თვეზე მეტი და 1 წელზე ნაკლები ვადით	1 წელზე მეტი და 5 წელზე ნაკლები ვადით	5 წელზე მეტი ვადით	საბალანსო ლირებულება
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	268,774	–	–	–	268,774
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	30,039	–	–	30,039
მომხმარებელზე გაცემული სესხები და ავანსები	166,278	1,087,184	421,346	75,906	1,750,714
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	960	–	28,963	18,946	48,869
მთლიანი პროცენტული აქტივები	436,012	1,117,223	450,309	94,852	2,098,396
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	172,321	643,935	358,174	42,416	1,216,846
მომხმარებელთა ანგარიშები	264,878	344,836	35,250	341	645,305
საიჯარო ვალდებულებები	501	5,135	11,332	–	16,968
მთლიანი პროცენტული ვალდებულებები	437,700	993,906	404,756	42,757	1,879,119
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	(1,688)	123,317	45,553	52,095	219,277

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთების აცდენების (გეპის) ანალიზის საფუძველზე საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად დამატებით ხდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის მონიტორინგი. წმინდა მოგების ან ზარალის განაკვეთების მერყეობის მიმართ მგრძნობელობის (გადაფასების რისკი) ანალიზი, 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული პროცენტული აქტივებისა და ვალდებულებების შემოსავლიანობის მრუდისა და პოზიციების 100 საბაზისო პუნქტით სიმეტრიული ვარდნის ან ზრდის გამარტივებულ სცენარზე დაყრდნობით, ასეთია:

	2023 მოგება (ზარალი)	2022 მოგება (ზარალი)
პარალელური კლება 100 საბაზისო პუნქტით	(3,284)	(1,216)
პარალელური მატება 100 საბაზისო პუნქტით	3,284	1,216

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. დანერგილია კონტროლის მექანიზმები, რომ უზრუნველყოს მოვალეობების ეფექტურად გადანაწილება, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესები, შიდა აუდიტის გამოყენების ჩათვლით. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის კანონმდებლობასთან შესაბამისობას აკონტროლებს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის სპეციალური განყოფილება.

საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობაზე მონიტორინგს ახორციელებს საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობის განყოფილება.

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საოპერაციო რისკი (გაგრძელება)**

ბანკს აქვს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი, რომელიც იკრიბება მინიმუმ კვარტალურად და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. საოპერაციო რისკის განყოფილება ანგარიშვალდებულია საოპერაციო რისკის კომიტეტის წინაშე და მუშაობს საოპერაციო რისკის აპეტიტზე და მთავარი რისკების ინდიკატორებზე (KRI), საოპერაციო რისკის ტიპების კლასიფიკაციაზე, ბიზნესპროცესის განსაზღვრასა და დაგეგმვაზე, საოპერაციო რისკის შეფასების ხერხებსა და მეთოდებზე, ასევე საოპერაციო რისკის მონიტორინგზე, ანგარიშგებასა და შემცირებაზე ბანკის მასშტაბით.

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება**სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა**

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ ფასთან მიახლოება, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ნებაყოფლობითი ოპერაციის პირობებში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს აღქმული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

ბანკის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება იანგარიშება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ აქვს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია შეფასების იმ მეთოდებით, რომლებიც იყენებენ მნიშვნელოვან არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

ქვედა ცხრილში გაანალიზებულია ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება 2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეების მიხედვით, რომლებზეც განაწილებულია სამართლიანი ღირებულების შეფასება:

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:		სულ	საბალანსო
	მნიშვნე- ლოვანი ემპირიული მონაცემები (დონე 2)	მნიშვნე- ლოვანი არაემპირიული მონაცემები (დონე 3)		
			სამართლიანი ღირებულება	ღირებულება
2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წარმოებული ფინანსური აქტივები				
სავალუტო სვოპები	1,688	–	1,688	1,688
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	47,938	–	47,938	47,938
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	–	1,971,140	1,971,140	1,981,571
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	48,889	–	48,889	48,889
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	1,224,624	–	1,224,624	1,231,311
მომხმარებელთა ანგარიშები	828,802	–	828,802	853,921
საიჯარო ვალდებულებები	21,267	–	21,267	21,267

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)**

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება, შემდეგის გამოყენებით:			
	მნიშვნე- ლოვანი ემპირიული მონაცემები (დონე 2)	მნიშვნე- ლოვანი არაემპირიული მონაცემები (დონე 3)	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
წარმოებული ფინანსური აქტივები				
სავალუტო სვოპები	1,011	–	1,011	1,011
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზე განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	30,039	–	30,039	30,039
მომხმარებელზე გაცემული სესხები	–	1,550,351	1,550,351	1,750,714
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	48,869	–	48,869	48,869
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	1,213,652	–	1,213,652	1,216,846
მომხმარებელთა ანგარიშები	647,251	–	647,251	645,305
საიჯარო ვალდებულებები	16,968	–	16,968	16,968

შეფასების მეთოდები და დაშვებები

ქვემოთ აღწერილია ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად გამოყენებული მეთოდოლოგია და დაშვებები.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება ხანმოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე ცვლადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება სავარაუდოდ უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს სავალუტო სვოპებს და სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს. შეფასებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

არაკოტირებული სავალო ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

31. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით, მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. დაკავშირებული მხარეების ყოველი შესაძლო ურთიერთობის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

	2023		2022	
	გარიგების ღირებულება	ნაშთი	გარიგების ღირებულება	ნაშთი
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება				
აქტივები				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	–	195	–	2
ვალდებულებები				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები, სუბორდინირებული სესხის გარდა	–	125,110	–	125,485
სუბორდინირებული ვალი	–	35,920	–	35,920
მომხმარებელთა ანგარიშები	–	3,263	–	1,810
მოგება ან ზარალი				
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები – საპროცენტო შემოსავალი	1	–	–	–
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები, სუბორდინირებული სესხის გარდა – საპროცენტო ხარჯი	12,968	–	13,728	–
სუბორდინირებული ვალი – საპროცენტო ხარჯი	5,367	–	5,323	–
მომხმარებლის ანგარიში – საპროცენტო ხარჯი	70	–	34	–
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	1,044	–	1,205	–

ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები, სუბორდინირებული ვალი და მათთან დაკავშირებული საპროცენტო ხარჯი წარმოადგენს ოპერაციებს ბანკზე მნიშვნელოვანი გავლენის მქონე აქციონერებთან. ამასთან, სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოადგენს საკონტროლო პაკეტის მფლობელების მიერ გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების ღირებულებას. 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2024 წლის ივნისიდან 2028 წლის ივლისამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 3.90%-დან 16.50%-მდე საპროცენტო განაკვეთი. მომხმარებელთა ანგარიშები და სესხები მიკუთვნებულია უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისთვის.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2024 წლის ივნისიდან 2028 წლის ივლისამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 3.90%-დან 16.50%-მდე საპროცენტო განაკვეთი.

ოპერაციები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობასთან

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის დასაქმებულის კომპენსაციაში შემავალი სრული ანაზღაურება, რომელიც გამოხატულია მოკლევადიანი სარგებლის და აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯების სახით:

	2023	2022
დირექტორთა საბჭოს წევრები	7,646	4,409

2023 წელს ბანკმა დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გასცა აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ჯილდოები ფულადი სახსრებით ანგარიშსწორებით. აქციებზე დაფუძნებული გადახდის ხარჯი 2023 წლისთვის იყო 2,216 ლარი (2022 წ.: 861 ლარი), ხოლო მასთან დაკავშირებულმა ვალდებულებამ 2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგინა 1,345 ლარი (2022 წ.: 700 ლარი).

32. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ ბანკის ზედამხედველობისთვის დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2023 წლის და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან, მიმდინარე წლის მოგების/ზარალის ჩათვლით, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. ფას-ის მიხედვით მიღებული თანხები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი არის მეორადი კაპიტალი, რომელიც მოიცავს სუბორდინირებულ გრძელვადიან სესხს.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ II/III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, რათა მოიცვას პილარ I-ის მოდელი და განსაზღვროს კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრაციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთო პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტები განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, რომლებზეც დამატებით ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის განაკვეთი 2.50%-ით, ხოლო კონტრაციკლური ბუფერის - 0.00%-ით განისაზღვრა. პილარ I-ის ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სებ-ის უფლებამოსილებაა.

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სებ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრესტესტის (სტრესული მდგომარეობის ტესტის) ბუფერი.

2023 წლის 1 იანვრიდან საქართველოს საბანკო სექტორი ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე (ფასს) გადავიდა მარეგულირებლისთვის ანგარიშგების მიზნით. კაპიტალის ადეკვატურობის ჩარჩო განახლდა და მასში შევიდა საკრედიტო რისკის კორექტირების (CRA) ბუფერი და მისი გამოთვლის პროცედურა დაემატა პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკებისათვის კაპიტალის ბუფერების განსაზღვრის წესს. საკრედიტო რისკის კორექტირების ბუფერის დადგენის მიზანი არის აქტივების არასაკმარისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით გამოწვეული საკრედიტო რისკის შემცირება და ადეკვატური კაპიტალის ბუფერის განსაზღვრა.

2023 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ II/III-ის სრული მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკს მოეთხოვებოდა მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტის, საერთო პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტისა და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის შენარჩუნება 15.30%-ის, 10.43%-ისა და 12.52%-ის ოდენობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით (2022 წ.: 13.62%, 8.44%, 10.42%).

32. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (გაგრძელება)

2023 წლისა და 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	2023	2022*
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	282,252	214,666
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	–	–
პირველადი კაპიტალი	282,252	214,666
მეორადი კაპიტალი	94,581	87,523
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	376,833	302,189
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	2,144,984	1,997,563
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.16%	10.75%
სულ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.16%	10.75%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	17.57%	15.13%

* 2023 წლისა და 2022 წლის კაპიტალის ადეკვატურობის მაჩვენებლები არ არის შესადარისი, ვინაიდან 2023 წლის მაჩვენებელი გამოთვლილია ფასს-ის მიხედვით, ხოლო 2022 წლის მაჩვენებელი – სებ-ის სავალდებულო მოთხოვნების შესაბამისად.

33. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

წლის დასასრულის შემდეგ არ დამდგარა ისეთი მოვლენა, რომელიც მოითხოვდა ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის გამჟღავნებას ან გაცხადებული რიცხვებში ცვლილებების შეტანას.

სს „კრედიტ ბანკი“

2023 წლის მმართველობითი ანგარიშგება

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

ჩვენ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2024 წლის 27 მარტს გაცემულ დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩაგვიტარებია მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- ▶ მმართველობის ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

დმიტრო იურგელევიჩი (SARAS-A-644274)

შპს „იუაის“ სახელით (SARAS-F-855308)

2024 წლის, 20 სექტემბერი

თბილისი, საქართველო

შინაარსი

მმართველობითი ანგარიშების წარდგენა.....	1
ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა.....	1
მმართველობითი ანგარიშგება.....	2
1. საქმიანობის მიმოხილვა.....	2
1.1 განვითარების გეგმები და მიმდინარე შედეგები	2
1.1.1 განვითარების გეგმები.....	2
1.1.2 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ.....	3
1.1.3 კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა.....	3
1.1.4 ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	3
1.1.5 ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ	4
1.1.6 წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები	4
1.2 ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები.....	4
1.2.1 საკრედიტო რისკი.....	4
1.2.2 საოპერაციო რისკი	6
1.2.3 საბაზრო რისკი	7
1.2.4 ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული რისკი	8
1.2.5 საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი	9
1.2.6 კრედიტის მართვის სტრუქტურა შემდეგნაირად არის დაკომპლექტებული.....	11
2. კორპორატიული ანგარიშგება	11
3. არაფინანსური ანგარიშგება	11
3.1 არაფინანსური საკითხები.....	11
3.1.1 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები	11
3.1.2 სოციალური და დასაქმების საკითხები	12
3.1.3 ადამიანის უფლებათა დაცვა	13
3.1.4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები	14
3.2 ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა	14
3.3 საქმიანობის რისკების ანალიზი.....	14
3.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები	14
3.5 გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა.....	15

მმართველობითი ანგარიშგების წარდგენა

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა

ბანკის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით. ანგარიშგება აკმაყოფილებს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნებს.

სს კრედიო ბანკი

გენერალური დირექტორი

ზაალ ფირცხელავა

მმართველობითი ანგარიშგება

წინამდებარე ანგარიშგება ასახავს ორგანიზაცია კრედო ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული როგორც „კრედო“) შესახებ ძირითად ინფორმაციას, რომელიც განკუთვნილია საზოგადოებრივი დაინტერესების მიზნებისათვის.

1. საქმიანობის მიმოხილვა

კრედო მოღვაწეობს საქართველოს ბაზარზე 1997 წლიდან, როცა ის დაარსდა ფონდის სახით საზღვარგარეთიდან მოზიდული ინვესტიციების საშუალებით ამერიკული ორგანიზაცია World Vision-ის მიერ. 2007 წელს კრედო გარდაიქმნა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად, რა სახითაც ის ეწეოდა საქმიანობას 2017 წლამდე. 2014 წელს კრედოს წილის 100% გაიყიდა და დღემდე აქციების უმრავლესობა ეკუთვნის გერმანიის რეზიდენტი ორგანიზაციის Access Microfinance Holding AG. აქციების უმცირესობას ფლობენ ნიდერლანდების რეზიდენტი ორგანიზაციები Legal Owner Triodos Funds B.V., Triodos SICAV II-Triodos Microfinance Fund. ასევე, ლუქსემბურგის რეზიდენტი ორგანიზაციები ResponsAbility Participations AG, ResponsAbility SICAV (Lux) (Micro and SME Finance Leaders) და responsAbility Global Micro and SME Finance Fund. აღსანიშნავია, რომ ბანკს 2021 წლის ივლისში შემოუერთდა ახალი აქციონერი - Société de Promotion et de Participation pour la Coopération Economique (Proparco). 2017 წელს კრედო გარდაიქმნა ბანკად.

2021 წლის 7 ივლისს კრედო ბანკმა შეიძინა „ს.ს. ფინკა ბანკი საქართველოს“ აქციების 100%. შეძენიდან 3 თვის შემდეგ, 2021 წლის ოქტომბერში კრედო ბანკმა წარმატებით განახორციელა მერჯის პროცესი, რის შედეგადაც კრედო ბანკის საკრედიტო პორტფელი გაიზარდა 214-მლნ ლარით, რითიც მეხუთე ადგილი დაიკავა საბანკო სექტორში.

მიუხედავად იმისა რომ კრედოს ძირითადი მიმართულება არის სასოფლო სამეურნეო და მიკრო ბიზნეს საჭიროებების დაკრედიტება, კრედოს მომხმარებელი არის ნებისმიერი მოლაქე, რომელსაც სურს ისარგებლოს საბანკო მომსახურებით, ეს იქნება სესხი, დანაზოგის განთავსება, გადარიცხვა თუ სხვა.

კრედო არის ლიდერი მიკროსაფინანსო პროდუქტების ბაზარზე, სადაც წამყვანი მიმართულებაა სოფლის მეურნეობა. კრედო წარმოადგენს საქართველოში ერთ-ერთ ყველაზე დიდ დამსაქმებელს. 2018 წლიდან კრედომ აქტიურად დაიწყო კლიენტებისგან ვადიანი დეპოზიტების და შემნახველი ანაბრების მიღება.

1.1 განვითარების გეგმები და მიმდინარე შედეგები

კრედო წარმოადგენს საქართველოს სასოფლო სამეურნეო სექტორში ერთ-ერთ ყველაზე მსხვილ დამფინანსებელს. კრედოს საქმიანობა რეგულირდება ეროვნული ბანკის მიერ.

1.1.1 განვითარების გეგმები

კრედოს განვითარების გეგმები უკავშირდება კრედოს როგორც ბანკის განვითარებას, რაც გულისხმობს საბანკო მომსახურებების დანერგვას, რაც კრედოს მისცემს საშუალებას მომხმარებლებს შესთავაზოს სრული სპექტრი საბანკო მომსახურებებისა.

„კრედოს“ სტრატეგია არის ინოვაციური ფინანსური და არაფინანსური პროდუქტების და განსაკუთრებულად ხარისხიანი მომსახურების მიწოდება მთელი საქართველოს მასშტაბით, განსაკუთრებით კი სოფლის მიკრო და მცირე მეწარმეებისთვის, მათი ოჯახებისთვის და თანამშრომლებისთვის.

მოკლე და საშუალოვადიან პერიოდებში „კრედიტ“ ფოკუსირებას მოახდენს ეფექტურობიდან მიღებულ სარგებელზე, რომლის მიზანია საქართველოს დაბალი და საშუალო შემოსავლიანი ფენისთვის ფინანსურ მომსახურებაზე წვდომის გაუმჯობესების გაგრძელება. ეს გამოიწვევს პროდუქციისა და მომსახურების უფრო დივერსიფიცირებული სპექტრის შეთავაზებას კლიენტთა მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და სხვა შეთავაზებებთან ერთად ასევე გათვალისწინებული იქნება ახალი სადაზღვევო პროდუქტები, მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები, მობილური ბანკინგი და სწავლებები სოფლის მეურნეობის დარგში.

„კრედიტ“ რისკის მართვის სტრატეგია მომდინარეობს მისი ბიზნეს სტრატეგიიდან და ბანკის რისკის პროფილის განსაზღვრისას ითვალისწინებს ბიზნეს მოდელისათვის დამახასიათებელ ყველა ფაქტორს.

ბანკი გეგმავს სტაბილურ, მაგრამ აქტიურ განვითარებას, რაც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის ზრდაში. ბანკი მთლიანად აცნობიერებს იმ რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია მის ბიზნეს მოდელთან და აქტიურ განვითარებასთან და უზრუნველყოფს სათანადო პლატფორმას იმისათვის, რომ შეამციროს ეს რისკები, ადეკვატური საზედამხებელო და ეკონომიკური კაპიტალის, ასევე სათანადო სტრუქტურის, პოლიტიკების, პროცედურებისა და ანგარიშგების ჩამოყალიბების გზით.

1.1.2 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2023 წლის ბოლოს კრედიტ ოპერირებდა 87 ფილიალის/სერვის ცენტრის საშუალებით. სერვის ცენტრები წარმოდგენილია საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონალურ ცენტრსა თუ ქალაქში. სერვის ცენტრი მომხმარებლებს სთავაზობს სრულყოფილ საბანკო მომსახურებას.

1.1.3 კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

კრედიტ მუდმივად ახორციელებს მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევას და საკუთარი თანამშრომლების მომსახურების ხარისხის კვლევას მისტიური მომხმარებლების საშუალებით. კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით ყოველწლიურად ხდება ცვლილებები მომხმარებელზე გათვლილ პროდუქტებში და მომსახურების სტანდარტებში.

1.1.4 ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ფინანსური მაჩვენებლები^{000 ლარებში}

	2023	2022
წმინდა მოგება	41,073	45,211
მთლიანი აქტივები	2,469,764	2,187,631

არაფინანსური მაჩვენებლები

	2023	2022
ფილიალების რაოდენობა	87	81
თანამშრომლების რაოდენობა*	3,665	3,206
სასესხო კლიენტების რაოდენობა	359,791	361,336

*არ მოიცავს სოფლის კონსულტების და გაყიდვების ოფიცრების რაოდენობას

გარემოს დაცვის მაჩვენებლები - არ შედის ძირითად მაჩვენებლებში კრედიტ საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე.

1.1.5 ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

საკუთარი აქციების გამოსყიდვა კრედოს მიერ არ მომხდარა.

1.1.6 წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები

იხილეთ კრედოს აუდირებული ანგარიშგება, რომელიც განთავსებულია კრედოს ვებსაიტზე შემდეგ მისამართზე:

https://credobank.ge/app/uploads/2024/08/FS_Credo_YE_2023_GEO-Audit.pdf

1.2 ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კრედო თავის ძირითად რისკებად, რომლებმაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ეფექტი მოახდინონ ორგანიზაციის საქმიანობაზე, განიხილავს შემდეგი ტიპის კატეგორიებს:

- ▶ საკრედიტო რისკი
- ▶ საოპერაციო რისკი
- ▶ საბაზრო რისკი
- ▶ ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული რისკი
- ▶ საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი

1.2.1 საკრედიტო რისკი

ბანკის საკრედიტო სტრატეგიას წარმოადგენს დივერსიფიცირებული და რენტაბელური სასესხო პორტფელის შექმნა როგორც სოფლის, ისე ქალაქის ტერიტორიებზე, ამ პორტფელის უმაღლესი ხარისხის შენარჩუნების გზით. იმისათვის, რომ მოხდეს ჯანსაღი პორტფელის შექმნა და შენარჩუნება, სესხის გაცემის პროცესები და წესები შემუშავდა გონივრული წინდახედულობის პრინციპებზე დაყრდნობით.

საკრედიტო რისკი აშკარად ყველაზე არსებითი და მატერიალური ხასიათის რისკია კრედოსთვის. ბანკი ღვაწლს უწევს ნაბიჯებს საკრედიტო რისკების შეფასებისა და მართვისთვის:

საკრედიტო რისკების მართვის სათანადო გარემოს შექმნა - ეს მიიღწევა წერილობითი საოპერაციო პოლიტიკის საფუძველზე, რომლის დანართებიც მოიცავს ინფორმაციას სამიზნე ბაზრებზე, სასესხო პროდუქტების, საპროცენტო განაკვეთების, თანხობრივი ლომიტების აგრეთვე დამამტკიცებელი ერთეულების, გამონაკლისებისა და ანგარიშგების შესახებ. ბანკი განსაკუთრებულად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს პერსონალის რეგულარულ სწავლებას საკუთარ სასწავლო აკადემიაში, რეგულარული სემინარებისა და საწარმოო შეხვედრების დროს, კონტროლის მექანიზმებისა და ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით. თანამშრომელთა კარიერა და დაწინაურების საფეხურები დაკავშირებულია პორტფელის ხარისხთან. წახალისების ყველა სქემას, მათ შორის მენეჯმენტისას, გააჩნია მიღწეული შედეგების ხარისხობრივი კომპონენტები.

ყველა საკრედიტო გადაწყვეტილება მიიღება საკრედიტო კომიტეტის მიერ, რომელიც შედგება სულ მცირე ორი წევრისგან, ანუ არცერთ თანამშრომელს არ შეუძლია სესხის შესახებ ერთპიროვნული გადაწყვეტილების მიღება.

საკრედიტო რისკების მონიტორინგს ახორციელებს საკრედიტო რისკების დეპარტამენტი. არსებობს სესხის დამტკიცების რამოდენიმე დონე სესხის თანხის შესაბამისად.

კრედიტ ცდილობს, შექმნას სესხის დროული და სწრაფი გადახდის პრაქტიკა იმ მსესხებლების წახალისებით, რომლებიც იცავენ სესხის პირობებს. ამისათვის ასეთ კლიენტებს თავაზობს სამომავლოდ სესხის აღების შესაძლებლობას უკეთესი პირობებით. სესხის ოფიცრის მიერ მსესხებლის გადახდისუნარიანობის შეფასება, გულისხმობს არა მარტო საწარმოს ფულადი ნაკადების გამოთვლას და მისი ლიკვიდურობის შეფასებას, არამედ იმ მონაცემების შეფასებასაც, რომლებიც წარმოდგენილია ოფიციალურ საბუღალტრო ადრიცხვის წიგნებსა და/ან ჩანაწერებში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

პრობლემური სესხების ამოღების სპეციალური განყოფილება, რომელიც დაკომპლექტებულია მრჩეველებით სამართლებრივ საკითხებში, ხელს უწყობენ პრობლემური ვალების ამოღებასთან დაკავშირებული საქმიანობის განხორციელებას. კრედიტ ასევე იყენებს სტანდარტიზირებულ სქორქარდებს (ტექნობარათებს), რომელთა განახლება ხდება რეგულარულად და ამგვარად ხდება თაღლითობასთან დაკავშირებული რისკების შემცირება.

ფუნქციონირება კრედიტის გაცემის ჯანსაღი პროცესით - კრედიტის გაცემა გულისხმობს სხვადასხვა ელემენტის გათვალისწინებას, რომლებიც აღწერილია საოპერაციო პოლიტიკაში. აღნიშნული პროცესი ასევე ითვალისწინებს სადაზღვევო კომპანიებთან თანამშრომლობას კრედიტის დაუბრუნებლობასთან დაკავშირებული რისკების შესამცირებლად (მაგ. მოსავლის დაზღვევა, მსესხებლის სიცოცხლის დაზღვევა და ა.შ.). აღნიშნული სადაზღვევო პროდუქტების მიზანია სასესხო პორტფელისთვის კრედიტის დაუბრუნებლობასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკის შერბილება. სესხის ანალიზისას ძირითადი ფოკუსირება ხდება კლიენტის გადახდისუნარიანობასა და მის სურვილზე გადაიხადოს სესხი. ამისათვის კი პირველ რიგში ხდება ბიზნესის ფულადი ნაკადების ზედმიწევნითი გამოთვლა. სესხის უზრუნველყოფის სახით წარმოდგენილი აქტივებისა და მათი პროფესიონალური შეფასების არსებობისას ხდება უზრუნველყოფის გათვალისწინება გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, თუმცა ანალიზის ამ ასპექტს გადაწყვეტილების მიღების იერარქიაში მხოლოდ მეორადი ადგილი უკავია.

კრედიტის სათანადო მართვის, შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესების დაცვა - ეს გულისხმობს იმ რამოდენიმე ძირითადი საყურადღებო საკითხის რეგულარულ მონიტორინგს, რაც დაკავშირებულია ინდივიდუალურ და ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებთან. აღნიშნული მოიცავს მსესხებლის ან კონტრაქტის მიმდინარე ფინანსურ მდგომარეობის მონიტორინგს, არსებულ გადახდის გრაფიკთან ვალდებულებების შესრულების შესაბამისობას, უზრუნველყოფის საკმარისობის მონიტორინგს, ასევე დაკავშირებული მსესხებლების მონიტორინგს რისკის კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობათ რეფინანსირებულ/რესტრუქტურიზებულ მსესხებლებთან დაკავშირებულ რისკებს, როდესაც ბანკი იყენებს სათანადო ხელშეკრულების პირობებს და მისი მიღებისთვის აუცილებელ კრიტერიუმებს, ატარებს კრედიტის ინტენსიურ კონტროლს და რეფინანსირების/რესტრუქტურიზაციის ზედმიწევნით მონიტორინგს იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს მაღალი ხარისხის სასესხო პორტფელი.

სათანადო ანგარიშგება პორტფელის ხარისხის შესახებ - პორტფელის ხარისხისა და სესხის ლიმიტების შესახებ რეგულარულად დგება ანგარიშგებები და წარედგინება ბანკის მენეჯმენტს სასესხო პორტფელის ანგარიშგებების მეშვეობით. ბანკი ახდენს კრედიტების კლასიფიკაციას პრობლემური და უპრობლემო სესხების სახით და ქმნის სათანადო რეზერვებს სესხებთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის დაფარვის მიზნით, ადგილობრივი რეგულაციების და საერთაშორისო ფინანსური სტანდარტების შესაბამისად. პორტფელის შესახებ ანგარიშგება შეიცავს ინფორმაციას პორტფელის თანხებისა და გადასახდელების მიხედვით განაწილების შესახებ, ასევე სექტორებისა და რეგიონების, ვალუტებისა და პროდუქტების და ა.შ. მიხედვით.

რეგისტრირებული უზრუნველყოფა - საკრედიტო რისკის მიტიგაციის უმნიშვნელოვანეს სახეობას წარმოადგენს სათანადო წესით რეგისტრირებული სესხის უზრუნველყოფა. კრედოს მიერ უზრუნველყოფად გამოყენებულია: უძრავი ქონება, მოძრავი ქონება, მესამე პირის გარანტია. უზრუნველყოფის სათანადო რეგისტრაციამდე ის შეფასებული უნდა იქნას შესაბამისი კომპეტენციის მქონე დამოუკიდებელი ექსპერტ შემფასებლის მიერ. საოპერაციო პოლიტიკაში დეტალურად აღწერილია შეფასების პროცედურები. ამა თუ იმ სერვის ცენტრის მომსახურე ექსპერტ შემფასებლის როტაცია ხდება ყოველ კვარტალში ერთხელ. უზრუნველყოფად უძრავი ქონების გამოყენებისას, მსესხებელი თავად უნდა იყოს ამ ქონების მესაკუთრე, თუ ეს პირობა არ სრულდება იპოთეკის რეგისტრაციის გარდა, ქონების მესაკუთრე ამავედროულად უნდა იყოს მსესხებლის გარანტორიც.

უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები (CICR)

სავალუტო კურსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები რელევანტურია ბანკის უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მთლიანი პორტფელისთვის, გარდა ჰეჯირებული მსესხებლების შემთხვევებისა, როდესაც კლიენტის შემოსავალი იგივე ვალუტაშია ნომინირებული, რაც სესხი. საკრედიტო პორტფელში, უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული რისკის შესამცირებლად, კრედიტის გაცემის პროცესში გათვალისწინებულია შემდეგი წესები:

კრედოს გააჩნია თანმიმდევრული მიდგომა CICR-ის რისკთან დაკავშირებით - უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ბუფერის დაწესების გზით. აღნიშნული მიიღწევა კლიენტების შემოსავლების ფაქტურ გაცვლით კურსთან შედარებით უფრო კონსერვატიულ გაცვლით კურსზე გაყოფის გზით და შესაბამისად: კლიენტის გადახდის უნარიანობის ანალიზისას, სესხის მომსახურების უფრო კონსერვატიული კოეფიციენტის მხედველობაში მიღებით, ვიდრე ეს ლარში გაცემული სესხების შემთხვევაში ხდება.

კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი

ეს რისკი დაკავშირებულია ამა თუ იმ გარიგების კონტრაგენტის მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკთან და გულისხმობს კონტრაგენტის შესაძლო დეფოლტს გარიგების შესრულებამდე ანუ ფულადი ნაკადებით საბოლოო ანგარიშსწორებამდე. კონტრაგენტის საკრედიტო რისკი გაითვალისწინება საპროცენტო განაკვეთთან და უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებულ იმ ოპერაციებთან მიმართებაში, რომელთა განხორციელება დაგეგმილია მომავალში - შესაბამისი ხელშეკრულებით დადგენილ ვადებში. ამ ტიპის ოპერაციებს განეკუთვნება ფიუჩერსი, სვოპები, ოპციონები და სხვა დერივატივები.

აღნიშნული რისკის მიტიგაციისათვის კრედიტ ბანკს შემუშავებული აქვს ლიმიტების სისტემა თითოეული კონტრაგენტის მიმართ განსაზოგადებული სახაზინო ოპერაციების სახეობების მიხედვით. ეს ლიმიტები განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკით, რომელიც დამტკიცებულია ALCO-ს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ლიმიტები განიხილება ყოველწლიურად და ყველა შემთხვევაში მაშინ, როდესაც პარტნიორის შესახებ სათანადო ინფორმაციას შეიტყობს ბანკი. კონტრაგენტის ყველა ლიმიტი მტკიცდება და რეგულარულად განიხილება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

1.2.2 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების ან სისტემების არაადეკვატური ფუნქციონირების შედეგად, გარე მოვლენების (ხდომილებების) გამო, ასევე თანამშრომლების მიერ ვალდებულებების არაადეკვატურად შესრულების ან სავალდებულო პირობების, კონტრაქტებისა და შიდა რეგულაციების დარღვევის ან შეუსრულებლობის შედეგად. საოპერაციო რისკი მოიცავს სამართლებრივ რისკს, თუმცა გამორიცხავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

იმისათვის, რომ მოხდეს საოპერაციო რისკის შეფასება და მართვა, კრედიტ ბანკი იყენებს შემდეგ საშუალებებს და დგამს შემდეგ ნაბიჯებს:

- რისკების რუკა - ბანკის საოპერაციო რისკის პოლიტიკა უზრუნველყოფს კომპლექსურ ჩარჩოს საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირების, შეფასებისა და მართვისთვის. პოლიტიკა აყალიბებს იმ პრინციპებს, თუ როგორ უნდა მოხდეს საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირება, შეფასება, მონიტორინგი და კონტროლი ან შერბილება;
- საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირება, შეფასება, მონიტორინგი და მიტიგაცია - მოიცავს შემოწმებების სისტემას საოპერაციო რისკის გარემოს ძლიერი და სუსტი მხარეების იდენტიფიცირების მიზნით.

ბანკის საოპერაციო რისკის მართვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები მოიცავს შემდეგს:

- ზარალის შესახებ მონაცემების შეგროვება (ინციდენტ მენეჯმენტი) - დაფიქსირებული ზარალის შესახებ მონაცემების შეგროვება ბიზნეს ერთეულების ჩართვის გზით (მონაცემთა დეცენტრალიზირებული შეგროვება);
- თვითშეფასება - არსებული რისკებისა და ზარალის შესაძლო მოვლენების შეფასება (ასევე ფასდება მოხდენის ალბათობა და ზეგავლენა) ბიზნეს ერთეულების ჩართვის და სათანადო ბიზნეს პროცესების რისკზე პასუხისმგებელი პირების გამოკითხვის საფუძველზე;
- რისკის შერბილების ღონისძიებების განსაზღვრა და მათი მონიტორინგი - ზარალის შესახებ შეგროვილ მონაცემებზე და თვითშეფასების შედეგებზე დაყრდნობით;
- რისკის ინდიკატორები (KRI) - რომლის მიხედვითაც ბანკი ყოველთვიურად უწევს მონიტორინგს, ზომავს და აფასებს წინასწარ დაიდენტიფიცირულ რისკებს, ბანკის რისკ აპეტიტის შესაბამისად;
- აუტოსორსინგული რისკის შეფასება და მართვა. პროცესის კრიტიკულობიდან გამომდინარე, რისკებისა და ზარალის შესაძლო მოვლენების (მათ შორის მოხდენის ალბათობის) შეფასება;
- ბიზნესის უწყვეტობის ძლიერი და ეფექტური გეგმის შემუშავება - ბიზნეს პროცესების იდენტიფიცირება და კრიტიკულობის შეფასება, ასევე პროცესის ზეგავლენის განსაზღვრა. სტრეს-ტესტების შემუშავება და ყოველწლიური ტესტირება;
- ახალი პროცესებისა შეფასება და რისკების იდენტიფიცირება - რაც გულისხმობს ყველა ახალი რისკის მართვას და შეფასებას, რომლის წარმოქმნაც დაკავშირებულია ახალ პროცესებთან, სისტემებთან, პროდუქტებთან ან ინსტრუმენტებთან, რაც მათ წარმატებულ დანერგვას უზრუნველყოფს;
- საოპერაციო რისკის მართვა ბანკში ხორციელდება სამ დონეზე (ბიზნეს ერთეულების/დეპარტამენტების დონეზე, საოპერაციო რისკის ერთეულის დონეზე, რისკის კომიტეტისა და ასევე აუდიტის დონეებზე).

1.2.3 საბაზრო რისკი

კრედიტის რელევანტურია ორი ტიპის საბაზრო რისკი - ბანკის სასესხო პორტფელის საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი და უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსთან დაკავშირებული რისკი. ორივე მათგანი დეტალურად აღწერილია ქვემოთ.

ბანკის პორტფელის საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი - საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი არის არსებული ან მოსალოდნელი რისკი, რაც დაკავშირებულია როგორც შემოსავლების ისე კაპიტალის შესაძლო შემცირებასთან და რისი მიზეზიც შეიძლება იყოს საპროცენტო განაკვეთების არასასურველი ცვლილებები. რამდენადაც კრედოს არ გააჩნია სავაჭრო პორტფელი, რელევანტურია მხოლოდ საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული რისკები.

კრედოსათვის აქტუალური საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებული რისკების ტიპებია:

- გადაფასებასთან დაკავშირებული რისკი, ანუ რისკი, რომელიც წარმოიშობა დებიტორული და კრედიტორული ვალდებულებების განსხვავებული ვადიანობის სტრუქტურის გამო და ისეთი განფასების შედეგად, რომელსაც საფუძვლად უდევს სხვადასხვა საპროცენტო განაკვეთების გადაფასების სხვადასხვა პერიოდი.
- რენტაბელობის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი, ანუ რისკი, რომელიც წარმოიშობა რენტაბელობის მრუდის ზომისა და დახრილობის ცვლილებების გამო.

გადაფასებასთან დაკავშირებულ რისკს ადგილი აქვს მაშინ, როდესაც არ არსებობს თანხვედრა აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის სტრუქტურებს შორის და იმ შემთხვევაში, თუ საპროცენტო განაკვეთების გადახედა ხორციელდება დროის სხვადასხვა ინტერვალში ან განსხვავებული ტიპის საპროცენტო განაკვეთების საფუძველზე (მაგ. აქტივები გაცემულია ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით, ხოლო ვალდებულებები მიღებულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთებით). კრედო ახორციელებს საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებული რისკების მართვასა და მონიტორინგს საპროცენტო განაკვეთების გადაფასების ვადიანობასთან დაკავშირებული გვპ ანალიზის მეშვეობით.

უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული რისკი - ასეთი რისკი მომდინარეობს კონკრეტული ვალუტის მიხედვით ღია ან არათანაბრად ჰეჯირებული პოზიციების არსებობის შემთხვევაში უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის მოულოდნელი ცვლილებების შედეგად (რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის ზარალი ადგილობრივ და საანგარიშგებო ვალუტაში).

სავალუტო პოზიციების მართვა ხდება ბანკის ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკის მიხედვით. სავალუტო პოზიციის გამოთვლა ხორციელდება სებ-ის რეგულაციების შესაბამისად და ხდება საბალანსო და კრედიტით ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის ყოველდღიური მონიტორინგი და დაცვა.

1.2.4 ლიკვიდრობასთან დაკავშირებული რისკი

ლიკვიდურობა წარმოადგენს ბანკის უნარს ერთი მხრივ დააფინანსოს აქტივების ზრდა, მეორეს მხრივ შეასრულოს ვადადამდგარი გადასახდელი ვალდებულებები და ამავდროულად არ განიცადოს დაუშვებელი ზარალი. ფაქტიურად ყველა ფინანსური ტრანზაქცია ან ვალდებულება შეიცავს ინფორმაციას ბანკის ლიკვიდურობასთან დაკავშირებით.

ლიკვიდურობის რისკის ეფექტური მართვა ხელს უწყობს ბანკის უნარიანობას დააკმაყოფილოს დაუგეგმავი (მოულოდნელი) ვალდებულებები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას გარეშე მოვლენების და/ან სხვა დაინტერესებული პირების (კრედიტორების) ქცევის გამო. ლიკვიდურობის რისკის მართვა განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, რადგან ლიკვიდურობის ნაკლებობამ ერთ საბანკო ინსტიტუტში შეიძლება გამოიწვიოს სისტემური შედეგები.

კრედოს საშუალო ვადიანი პერსპექტივაში დეპოზიტები მზარდ როლს თამაშობს დაფინანსებაში, თუმცა ამ ეტაპზე, ლიკვიდურობის რისკის მთავარი წყარო ძირითადად მომდინარეობს ინსტიტუციონალური (საბაზრო) დაფინანსების განახლებიდან. ამ სახსრების გადახდის ვადების დეტალურად დაგეგმვა და მართვა, წარმოადგენს კრედოს ლიკვიდურობის რისკის მართვის ძირითად ელემენტს:

- დაფინანსებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებები მიიღება ALCO-ს რეგულარულ სხდომებზე, რომლებიც ტარდება სულ მცირე ყოველთვიურად ან უფრო ხშირად, თუ ეს საჭიროა;
- ლიკვიდურობის პოზიცია ფასდება ყოველთვიურად, ლიკვიდურობის კოეფიციენტების გამოყენებით, რომლებიც განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკით;
- გარდა ამისა, ბანკის სახაზინო დეპარტამენტი და ფინანსური რისკების განყოფილება ახორციელებს ლიკვიდურობის პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს და უზრუნველყოფს შესაბამისი ლიკვიდურობის პოზიციების შენარჩუნებას იმ შიდა ლიმიტების ფარგლებში, რომლებიც დაწესებულია ALCO-ს გადაწყვეტილებით, ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით და ამავდროულად ითვალისწინებს ისეთ სათანადო შიდა და გარე ფაქტორებს, როგორიცაა ხარჯებისა და გაცემების სეზონურობა და დეპოზიტების გადინება.
- იმისათვის, რომ თავიდან იქნას აცილებული ზედმეტი ლიკვიდურობა, ბანკი ახორციელებს ჭარბი ლიკვიდობის ალოკაციას მოკლევადიანი დეპოზიტების სახით კონტრაქტ ბანკებში, თითოეული კონტრაგენტისათვის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში. აღნიშნული ლიმიტების განახლება ხდება რეგულარულად, ხოლო კონტროლი ხორციელდება ყოველდღიურ რეჟიმში, ფინანსური რისკების ჯგუფის მიერ. ბანკი ცდილობს მაქსიმალურად მოახდინოს საკუთარი კონტრაქტების მიხედვით აქტივების დივერსიფიკაცია საქართველოს ტოპ-რეიტინგის მქონე ბანკების მიხედვით.

1.2.5 საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი არის მიმდინარე ან შესაძლო ირიბი რისკი, რომელიც ემუქრება შემოსავლებისა და კაპიტალის დაკარგვას და მომდინარეობს კლიენტების, კონტრაგენტების, აქციონერების, ინვესტორების ან მარეგულირებლების მხრიდან ფინანსური ინსტიტუტების იმიჯის უარყოფითად აღქმიდან. ეს თავისთავად გამოხატულებას პოულობს იმ ფაქტში, რომ გარეშე მოსაზრება ორგანიზაციასთან დაკავშირებით ნაკლებად ხელსაყრელია, ვიდრე სასურველი.

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი შეიძლება წარმოიშვას საბანკო სფეროს სტანდარტებთან შეუსაბამობის გამო, ვალდებულებების შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით, სამართლიანი საბაზრო პრაქტიკის არარსებობის გამო, დაბალი ან სავალალო მომსახურების ხარისხის, ბიზნესის არასათანადო წარმართვის ან მარეგულირებელი ორგანოს არასასურველი მოსაზრების ან მოქმედებების გამო.

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკის მართვა ხორციელდება რამოდენიმე პროცესისა და კრედიტ ბანკის სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით:

- კრედიტის ჰყავს ძლიერი და რესპექტაბელური აქციონერები და სავალო ინსტრუმენტების ინვესტორები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ვალდებულებების შესრულებას საერთაშორისო სტანდარტებისა და პრაქტიკების შესაბამისად, განსაკუთრებით კი ეს ეხება: მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, AML-ს, კორპორატიულ მართვას, გარემოზე ზემოქმედებასა და სოციალური რისკების მართვას;
- Access Holding AG-მ, რომელიც წარმოადგენს კრედიტს ძირითად აქციონერ კომპანიას, დანერგა მომხმარებლების დაცვის საერთო მავალდებულებელი პოლიტიკა მის მიერ დაფუძნებულ ყველა კომპანიაში. აღნიშნული პოლიტიკა მოითხოვს რეგულარულ ანგარიშგებას მომხმარებლების დაცვასთან დაკავშირებული საკითხებზე;

- კრედოს გააჩნია გარემოსა და სოციალური ეფექტურობის მკაცრი პოლიტიკა, რომელიც, სხვა საკითხებთან ერთად, არეგულირებს თანამშრომლის სამუშაო პირობებს და კრედოს საინვესტიციო პოლიტიკას. ბანკის სესხის გაცემასთან დაკავშირებული საქმიანობა შემოიფარგლება გამონაკლისების სიით, ყველა პოტენციური კლიენტი და ბიზნესები დაფინანსებამდე მოწმდება ამ სიის საფუძველზე. კრედო რეგულარულად მოახსენებს საკუთარ აქციონერებს და მისი დამფინანსებელი პარტნიორების უმრავლესობას გარემოსა და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით. რეგულარად ხდება ES პოლიტიკის განახლება და განხილვა და ექვემდებარება ინვესტორების მიერ მათი ფინანსური მდგომარეობის ხშირ შემოწმებას;
- კრედოს აქციონერები აწესებენ საოპერაციო პოლიტიკას, რომელიც ნათლად განსაზღვრავს ორგანიზაციის იმ მინიმალურ სტანდარტებს, რომლებიც დაკავშირებულია მომხმარებლებზე ფოკუსირებასთან, საინვესტიციო პოლიტიკასთან, კრედიტის გადახდისუნარიანობის შეფასების სტანდარტებთან, თანამშრომლებთან მოპყრობასთან და სხვა გარე დაინტერესებულ მხარესთან ურთიერთობასთან;
- აქციონერების მიერ განსაზღვრულია კრედო-ს ვალდებულება, შეარჩიოს მხოლოდ ტოპ აუდიტორული კომპანიებიდან ერთ-ერთი, მისი ფინანსური ანგარიშგებების გარე აუდიტორული ყოველწლიური შემოწმების მიზნით. ასევე შეინარჩუნოს სადაზღვევო მომსახურება ისეთ რესპექტაბელურ კომპანიებთან, რომლებიც აზღვევენ კლიენტთა ლოიალურობას, ნაღდ ფულს, ელექტრონულ თაღლითობას, ძირითად საშუალებებს, ღირებულების პასუხისმგებლობას;
- კრედოს გააჩნია ქოლ-ცენტრის განყოფილება, რაც აძლიერებს მომხმარებლების მხრიდან უკუკავშირის საშუალებას საჩივრებთან და წინადადებებთან დაკავშირებით;
- კრედო ფლობს სასწავლო აკადემიას, სადაც იგი ასწავლის და გადაამზადებს პერსონალს მთელი წლის განმავლობაში. სწავლების ფუნქციები მოიცავს კრედოს მისიას, სამიზნე ჯგუფებს, კრედიტის გადახდისუნარიანობის სტანდარტებს, ქცევის კოდექსს, გარემოს დაცვასა და სოციალურ მართვას და AML-ს;
- კრედოს გააჩნია დეტალური წერილობითი კლიენტთა მომსახურების სტანდარტები საკუთარი პერსონალისა და ფილიალებისთვის. ხორციელდება სტანდარტების რეგულარული მონიტორინგი და შეფასება კლიენტთა მომსახურების კონტროლის განყოფილების მიერ და ყოველწლიურად გარე მისტიური მომხმარებლების მიერ;
- კრედო ატარებს ფოკუს ჯგუფების ყოველწლიურ გამოკითხვებს და რეგულარ კვლევებს ბაზრებზე, პროდუქტებზე და არსებულ კლიენტებზე. კლიენტების შენარჩუნების კოეფიციენტის მონიტორინგი ხდება ყოველთვიურად.

ბიზნეს რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკის მართვა ხდება პოლიტიკებითა და პროცესებით, კაპიტალის გამოყოფა არ ხდება.

1.2.6 კრედოს რისკის მართვის სტრუქტურა შემდეგნაირად არის დაკომპლექტებული

- ▶ პირველი დაცვის დონე
  - საკრედიტო ოპერაციების დეპარტამენტი
  - პრობლემური სესხების დეპარტამენტი
  - სახაზინო დეპარტამენტი
  - საკრედიტო კომიტეტები
- ▶ მეორე დაცვის დონე
  - საკრედიტო რისკების განყოფილება
  - ფინანსური ანალიზისა და რისკების განყოფილება
  - საოპერაციო რისკების განყოფილება
  - რეგულაციებთან შესაბამისობის განყოფილებები
- ▶ მესამე დაცვის დონე
  - სამეთვალყურეო საბჭო
  - დირექტორთა საბჭო
  - რისკის კომიტეტი
  - აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
  - აუდიტის კომიტეტი
  - შიდა აუდიტი
  - გარე აუდიტი
  - სატენდერო კომიტეტი

2. კორპორატიული ანგარიშგება

კრედოს არ ევალება ამ ნაწილის წარდგენა, რადგან მისი აქციები არ ივაჭრება საჯაროდ.

3. არაფინანსური ანგარიშგება**3.1 არაფინანსური საკითხები****3.1.1 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები**

კრედოში დანერგილია გარემოსდაცვით და სოციალური საქმიანობის პოლიტიკა, რომელიც ინტეგრირებულია კრედოს ოპერაციებში. კრედო არ ურთიერთობს იმ კომპანიებთან რომლებიც არღვევენ გარემოს დაცვის ნორმებს ან/და ეწევიან კრედოს შიდა პოლიტიკაში მოცემულ აკრძალულ საქმიანობის სახეობას.

3.1.2 სოციალური და დასაქმების საკითხები

თანამშრომლები - კრედიტ ბანკი წარმოადგენს საქართველოში ერთ-ერთ ყველაზე დიდ დამსაქმებელს. კრედიტ ბანკი იცავს გენდერულ თანასწორობას და თანაბარ შანსს აძლევს ორივე სქესის წარმომადგენლებს. კრედიტ ბანკში დასაქმებულია სხვადასხვა ეთნიკური წარმომავლობისა თუ ასაკის ადამიანები საქართველოს ყველა კუთხიდან. კრედიტ ბანკის თანამშრომლებს ხელფასზე დანამატის სახით თავაზობს ჯანმრთელობის დაზღვევას, საპენსიო დაზღვევასა და ფიტნეს ცენტრის აბონემენტს.

კრედიტ ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკა ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

- სამუშაოს შეფასება ემყარება როგორც თანამშრომლის ინდივიდუალურ სამუშაოს შესრულებას, ასევე HAY სახელმძღვანელო სქემის პროფილის მეთოდოლოგიას. თითოეული პოზიციისთვის განისაზღვრება სამუშაო რანგი და სახელფასო შკალა, მინიმალური და მაქსიმალური ანაზღაურების დონეებით;
- სახელფასო მატრიცა შედგენილია ეროვნულ ვალუტაში, ქართული საფინანსო ბაზრის ანაზღაურების მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა უზრუნველყოფილ იქნას კონკურენტული სახელსაფო დონეები ყველა ქალაქსა და რეგიონში სამომხმარებლო კალათის გათვალისწინებით;
- ხელფასების ზრდა თითოეული პოზიციისთვის განისაზღვრება სახელფასო მატრიცით და ეფუძნება შესრულებული სამუშაოს ხარისხს, რაც უზრუნველყოფს სამართლიანობას სათანადო კომპენსაციაში;
- სამუშაოს რანგირების სისტემას ეფუძნება თანამშრომელთა სარგებლების გაცემის პროგრამები: თითოეული თანამშრომლის სარგებელი დაკავშირებულია მისი პოზიციის სამუშაო რანგთან და არა კერძოდ თანამშრომელთან, რაც უზრუნველყოფს ანაზღაურების სისტემის გამჭვირვალობასა და სამართლიანობას;
- ყველა თანამშრომელი ინფორმირებულია თავისი პოზიციისთვის განსაზღვრული სახელფასო რეინჯების - მინიმალური და მაქსიმალური ანაზღაურების ზღვრების შესახებ;
- კრედიტ ბანკი ხელმძღვანელობს თანასწორობის პრინციპით ანაზღაურების განსაზღვრისას, რაც გულისხმობს თანაბარი სამუშაოს შესრულებისთვის თანაბარი ანაზღაურების გადახდას;
- ხელფასების გადახდვა ყოველწლიურად ხორციელდება კრედიტ ბანკში დანერგილი პოლიტიკებისა და პროცედურების შესაბამისად.

მომხმარებლები - კრედიტ ბანკი უწყობს საქართველოში მცირე ბიზნესის განვითარებას ამიტომ უნიკალური შეფასების მეთოდის გამოყენებით აფინანსებს ისეთ მცირე მეწარმეებსაც, რომელთაც გადახდისუნარიანობის შეფასებას სხვა საკრედიტო ორგანიზაციები ვერ ახერხებენ და შესაბამისად ვერ სთავაზობენ მათთვის მისაღებ სასესხო პროდუქტებს. იმავდროულად კრედიტ ბანკი იყენებს პასუხისმგებლიანი დაფინანსების სისტემას რაც გულისხმობს მომხმარებლისათვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას, თუ რა არის სესხი, თუ როგორ უნდა შეაფასოს მომხმარებელმა ასაღები თანხის მოცულობა, რათა ზედმეტი ვალი არ დაუგროვდეს. კრედიტ ბანკი იზიარებს Client Protection Pathways მომხმარებელთა დაცვის პრინციპებს. მუზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის საბანკო მომსახურების მიღების გასამარტივებლად სერვის ცენტრების შესასვლელთან გაკეთებულია პანდუსები და დანერგილია შესაბამისი მომსახურების სტანდარტები.

სოციალური საქმიანობა

2023 წელს კრედიტ ბანკის ძირითადი მიზანი იყო ფინანსური განათლების ხელმისაწვდომობის ხელშეწყობა, განსაკუთრებით ახალგაზრდებსა და სკოლის მოსწავლეებში. ასევე პრო ბონო საქმიანობა და სოციალური საწარმოების მხარდაჭერა

მთიანი რეგიონების მხარდაჭერა

2023 წლის მარტში კრედიტ ბანკმა ევროპული განათლების და კულტურის ინიციატივით მხარდამჭერი აქცია განახორციელა სოფელ ბეჩოში. მოცემულ სოფელს ბანკისგან გადაეცა კომპიუტერები და შესაბამისი აღჭურვილობა, რათა ადგილობრივებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა და ხელმისაწვდომობა ტექნოლოგიებსა და ინფორმაციაზე.

გლობალური ფულის კვირეული

კრედიტ ბანკმა საქართველოს ეროვნულ ბანკთან ერთად Global Money Week-ის ღონისძიებაში მიიღო მონაწილეობა. ღონისძიების ფარგლებში, კრედიტ ბანკის წარმომადგენლების მხრიდან ჩატარდა ტრენინგები დაზოგვის მნიშვნელოვნებასთან დაკავშირებით. ასევე დამატებით ჩატარდა კონკურსი საუკეთესო სლოგანის გამოსავლენად. გამარჯვებულებს გადაეცათ პრიზები კრედიტ ბანკისგან.

ინოვაციების ბანაკი

ინოვაციების ბანაკი არის იდეების გენერირების ინტენსიური ღონისძიება ფინანსური განათლების თემაზე, სადაც 15-18 წლის სტუდენტები გუნდურად მუშაობენ კონკრეტული გამოწვევის ირგვლივ. ამ პროცესში ისინი იღებენ კონსულტაციებს საბანკო და საფინანსო ექსპერტებისგან. ღონისძიების ბოლოს, თითოეული გუნდის მიერ წარმოდგენილი პროექტების საფუძველზე, ჟიური გამოავლენს საუკეთესო იდეას. პროექტს ახორციელებს "Junior Achievement Georgia" აშშ-ის საერთაშორისო განვითარების სააგენტოს (USAID) პროექტის - "სამეწარმეო განათლების მხარდაჭერა ევროპასა და ევრაზიაში" ფარგლებში. კრედიტ ბანკმა აღნიშნული ღონისძიება 1,000 ლარით დააფინანსა, ასევე მონაწილეობდა როგორც მენტორი და ჟიური.

მსოფლიო დაზოგვის დღე

კრედიტ ბანკმა ეროვნულ ბანკთან და სხვა ფინანსურ ორგანიზაციებთან ერთად მონაწილეობა მიიღო ფინანსური წიგნიერების კამპანიაში, სადაც აქცენტი იყო დაზოგვის მიმართულებით.

2023 წლის ოქტომბერში ჩატარდა რამდენიმე ტრენინგი სხვადასხვა სკოლაში, ტრენინგები ჩატარდა პირისპირ, ადგილზე ვიზიტით. პროექტის მიზანი იყო დანაზოგების შესახებ ცნობიერების ამაღლება და თავად დაზოგვის კულტურის მნიშვნელობის ხაზგასმაც. ასევე კრედიტ ბანკის მიზანი იყო ფინანსური განათლების მიმართ ინტერესის გაზრდა. ოფლაინ ტრენინგებზე კრედიტ ბანკმა ბავშვებს საჩუქრები გადასცა. ტრენინგები ჩატარდა რუსთავეში, სურამში, ხაშურში და თბილისში.

პრო ბონო

კრედიტ ბანკი პრო ბონო საქართველოს წევრია 2015 წლიდან. 2023 წელს ბანკმა გააგრძელა ტრადიცია მონაწილეობა მიეღო პრო ბონო საქმიანობებში. ბანკმა 133 საათი დახარჯა პრო ბონო ინიციატივებზე და მოიპოვა ლიდერის სტატუსი. ჯილდო დამოკიდებული იყო სამ კრიტერიუმზე: დახარჯული საათების რაოდენობა, თანამშრომელთა ჩართულობა და ინიციატივების რაოდენობა.

3.1.3 ადამიანის უფლებათა დაცვა

კრედიტ ბანკის მნიშვნელოვანია დაცული იყოს ადამიანთა უფლებები. კრედიტ ბანკში დანერგილია წესები და პროცედურები სადაც გათვალისწინებული „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ კანონი“, „კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ და „საქართველოს შრომის კოდექსი“

3.1.4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები

კრედიტორის მიუღებელია კორუფციული გარიგებები. შესყიდვების პოლიტიკის მიხედვით პასუხისმგებელი პირები ვალდებული არიან თანაბარ მგომარეობაში ჩააყენონ მომწოდებლები და ასევე არ მიიღონ ქრთამი, საჩუქარი თუ სხვა სახის მატერიალური დაინტერესება მომწოდებლებიდან.

3.2 ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა

კრედიტორის ბიზნეს მოდელი გულისხმობს შემოსავლების მიღებას საქართველოს მოსახლეობისათვის საბანკო მომსახურების მიწოდებით. კრედიტორის ძირითადი პროდუქტები წარმოადგენენ სასესხო პროდუქტებს. ასეთი სასესხო პროდუქტების დაფინანსების წყარო არის მოზიდული სახსრები არარეზიდენტი ინვესტორებიდან, არარეზიდენტი ბანკებიდან, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებიდან, რეზიდენტი ბანკებიდან, ფიზიკური პირების დეპოზიტებიდან.

კრედიტორის მთავარი მიმართულება არის რეგიონის და სოფლის მეწარმეებისათვის ბიზნეს თუ სამომხმარებლო საჭიროებების დაფინანსება, სადაც ყველაზე დიდი დაფინანსების სფეროს წარმოადგენს სოფლის მეურნეობა

საქართველოს საფინანსო ბაზარი წარმოდგენილია ბანკებით და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებით, რომელთა შორისაც საკმაოდ დიდი კონკურენციაა. საფინანსო ორგანიზაციები ოპერირებენ საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონსა თუ სოფელში.

კრედიტორის გააჩნია მომხმარებლის ფინანსური ანალიზის გამოცდილი და უნიკალური მეთოდოლოგია, რომელიც საშუალებას აძლევს სწორად შეაფასოს მომხმარებლის გადახდისუნარიანობა და შესაბამისი ზომის კრედიტი გასცეს მასზე. ეს მეთოდოლოგიები ასევე აძლევს კრედიტორს საშუალებას, რომ კრედიტი გასცეს უფრო სწრაფად. კრედიტორს იძენს უპირატესობას მომხმარებლებისათვის ინოვაციური პროდუქტების თუ მომსახურების გამარტივებული გზების შეთავაზებით.

კრედიტორს სამომავლო გეგმები გულისხმობს ამ წარმატებული გამოცდილების კიდევ უფრო დახვეწას და საცალო მომსახურების მიმართულებით კიდევ უფრო გაძლიერებას. ამ მიზნებისათვის იდება ინვესტიციები ახალ ტექნოლოგიებში.

3.3 საქმიანობის რისკების ანალიზი

საქმიანობის ძირითადი რისკები დეტალურად არის აღწერილი „საქმიანობის მიმოხილვის“ ანგარიშგების 1.2 სექციაში.

3.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

კრედიტორს ბანკი თავისი საქმიანობის არაფინანსურ მაჩვენებლებად განიხილავს

ბრენდის უპირატესობა - კრედიტორის ბრენდი სარგებლობს მაღალი ცნობადობით საქართველოს მიკროსაფინანსო პროდუქტების ბაზარზე. ამასთანავე, ბანკის პროდუქტები მიკროსაფინანსო პროდუქტების შემთხვევაში აღიქმება, როგორც მოქნილი და სწრაფი მომხმარებლის მიერ, რაც მომხმარებლისათვის პროდუქტის მოხმარებისათვის გაწეულ ნაკლებ ფულად თუ სხვა რესურსის დანახარჯში აისახება. კრედიტორს მიზანია გაზარდოს ბრენდის უპირატესობა ციფრულ და სხვა საბანკო პროდუქტებზე და სერვისებზე.

არსებული მომხმარებლების შენარჩუნება/დაკარგვა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვა - არის მაჩვენებლები რომლებსაც კრედიტორს დიდ ყურადღებას უთმობს. კრედიტორს მიზანია გაზარდოს შენარჩუნების და ახალი მომხმარებლების მოზიდვის პროცენტული ნორმები და იმავდროულად შეამციროს დაკარგული მომხმარებლების პროცენტული მაჩვენებელი.

მომხმარებლების გამოცდილება - არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მაჩვენებელი რასაც ბანკი სისტემატიურად ზომავს, მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევების საფუძველზე. შედეგების მიხედვით მიდის მუშაობა მომსახურების დონის ამაღლებასა და პროდუქტების გაუმჯობესებაზე.

ინოვაციები - ინოვაციები წარმოადგენს კრედიტ ბანკის კონკურენტულ უპირატესობას. სისტემატიურად ხდება იმის შეფასება თუ რა პოზიციას იკავებს ბანკი ამ კუთხით ბაზარზე. რეგულარულად ხდება ინვესტიციების განხორციელება ინოვაციების მიმართულებით და პროდუქტებსა თუ მომსახურებაში ინტეგრაცია.

ბაზრის წილი - არის კრედიტორის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ინდიკატორი საქმიანობის შესაფასებლად. წლების განმავლობაში კრედიტ ბანკს მიკრო საფინანსო ბაზარზე ლიდერის პოზიცია უკავია. კრედიტის მიზანია ლიდერის პოზიციის მასშტაბურად მოპოვება სხვა საბანკო მიმართულებებზეც.

3.5 გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა

ამ ანგარიშგების მიზნებისათვის კრედიტს მიერ გამოყენებულ იქნა შემდეგი საჯარო პოლიტიკები

მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკა - რაც გულისხმობს ასევე პასუხისმგებლიან დაკრედიტებას და ეფუძნება Client Protection Pathway-ს კამპანიის მომხმარებელთა დაცვის შვიდ პრინციპს. გამომდინარე აქედან, პრინციპები, რომელიც გაწერილია დოკუმენტში, ჩამოილია პრაქტიკულ დებულებებად სხვადასხვა ძირითად პოლიტიკებში და დანერგილია კრედიტის ოპერაციებში. მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკაში ასევე გათვალისწინებულია მომხმარებელთა დაცვის ადგილობრივი კანონმდებლობა და რეგულაციები მათ შორის „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ კანონი“ და „კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“.

ეთიკის კოდექსი - განსაზღვრავს კრედიტის თანამშრომლების ქცევის წესებს მომხმარებლების, არსებულ თანამშრომლებთან, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ აქტივებთან, სამსახურში აყვანის დროს ახალ თანამშრომელთა და სხვა ორგანიზაციებთან მიმართებაში.

გარემოს დაცვის და სოციალური საქმიანობის პოლიტიკა - განსაზღვრავს მომხმარებლების საქმიანობის დახარისხებას გარემოს დაცვის კუთხით. კრედიტ არ ურთიერთობს იმ კომპანიებთან რომლებიც არღვევენ გარემოს დაცვის ნორმებს და ვაჭრობენ პროდუქტებით რომლებიც შედიან შიდა პოლიტიკით აკრძალულ სიაში.